

Brüsszel, 2021.7.7.
COM(2021) 373 final

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

2020. évi jelentés a versenypolitikáról

{SWD(2021) 177 final}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

2020. évi jelentés a versenypolitikáról

1. Bevezetés

Ez a jelentés az első beszámoló azokról a fejleményekről, amelyek a von der Leyen elnök vezette Bizottság működése idején következtek be¹. Tárgyalja az uniós versenypolitikával kapcsolatos 2020. évi fejleményeket is, és egyben az ötvenedik jelentés, amelyet a Bizottság az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címez.

Az uniós versenypolitika legitimitása a Szerződéseken alapul, amelyek az Uniót a belső piac működésének támogatásához szükséges eszközként kizárólagos hatáskörrel ruházták fel e területen². Az uniós versenyjog érvényesítése már több mint 60 éve játszik kulcsszerepet az európai értékeken, például a méltányosságon, a jogállamiságon és a bizalmon alapuló európai gazdaság megőrzésében és előmozdításában. A versenypolitika a társadalmi, gazdasági és szabályozási változásokkal párhuzamosan fejlődik. Napjainkban, amikor az EU történelmének egyik legnagyobb válságával néz szembe, a határozott uniós versenypolitikának minden eddiginél fontosabb szerepe van a gazdasági dinamizmus előmozdításában, ami pedig a gyorsabb helyreállítás elengedhetetlen feltétele.

A Von der Leyen vezette Bizottság működésének első évében az uniós versenypolitika kulcsszerepet játszott a Covid19-járvány okozta egészségügyi és gazdasági válság kezelésére és leküzdésére irányuló bizottsági erőfeszítésekben. A versenypolitika a helyreállításhoz vezető út megkönnyítésében is kiemelkedően fontos volt, miközben tekintettel volt az uniós gazdaság zöld és digitális átállására is. A von der Leyen elnök által Vestager ügyvezető alelnökhöz intézett megbízólevéllel³ összhangban a Bizottság folytatta munkáját, amelynek az volt a célja, hogy a versenyszabályok továbbra is megfeleljenek a modern gazdaság követelményeinek, végrehajtásuk következetes legyen, és mind belső, mind globális szinten elősegítsék az erős európai ipar megteremtését.

2020-ban a versenypolitikai eszköztár relevánsnak és dinamikusnak bizonyult, továbbá gyorsan igazítható volt az egészségügyi és gazdasági válság rendkívüli körülményeihez. A gyors reagálásnak és kiigazításnak köszönhetően a Bizottság versenypolitikája segített kielégíteni az uniós gazdasági ágazat és polgárok igényeit, ugyanakkor fenntartotta a piacokon a versenyfeltételeket. Ez különös jelentőséget kapott azon intézkedéssorozatok terén, amelyek lehetővé tették az állami források reálgazdaságba való beáramlásának gyors

¹ Politikai iránymutatás a hivatalba lépő következő Európai Bizottság számára. Ambíciózusabb Unió. Programom Európa számára (2019–2024), Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnökjelöltje, lásd:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/political-guidelines-next-commission_en_0.pdf

² Az EUMSZ 3. cikke.

³ A Vestager ügyvezető alelnökhöz intézett megbízólevél (2019. december 1.) Lásd:

https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-margrethe-vestager_2019_en.pdf

támogatását, vagy a fenntartható növekedés helyreállítását célzó tágabb szakpolitikai menetrend részét képezték, miközben kivédtek a piac szükségtelen torzítását.

2020. március 13-án a Bizottság a Covid19-világjárvány nyomán hozott koordinált gazdasági válaszingykedésekről szóló közleményében⁴ ismertette az uniós tagállamok rendelkezésére álló különféle olyan lehetőségeket, amelyek nem tartoznak az állami támogatások uniós ellenőrzésének hatálya alá, és a Bizottság bevonása nélkül is bevezethetők. Ezek közé tartoztak a bértámogatásra, a társasági adó és a hozzáadottérték-adó vagy a társadalombiztosítási járulékok fizetésének felfüggesztésére vonatkozó, minden vállalkozásra alkalmazandó intézkedések, illetve az érintett szolgáltatók által vissza nem térített, törölt szolgáltatások vagy jegyek miatt közvetlenül a fogyasztóknak nyújtott pénzügyi támogatás.

A Bizottság 2020. március 19-én elfogadta [az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keretet](#), amelynek célja a gazdaság támogatása. E dokumentumot a Covid19-válság előrehaladtával több alkalommal is felülvizsgálta⁵. Emellett a Bizottság 2020. április 8-án elfogadta [az ideiglenes keretről szóló közleményt](#), amelyben meghatározta azokat a fő kritériumokat, amelyeket a koronavírus-járvány idején az alapvető termékekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatos ellátási hiány kezelésére irányuló [együttműködési projektek](#) értékelésekor követni fog⁶. Ugyanakkor számos intézkedést vezetett be az üzletmenet folytonosságának biztosítása érdekében, és – a piaci erő válság miatti növekedésének elkerülése érdekében – továbbra is gondoskodott az összefonódásra vonatkozó uniós szabályok végrehajtásáról.

A Bizottság 2020-ban jelentős szakpolitikai kezdeményezéseket vezetett be annak biztosítására, hogy a versenyszabályok továbbra is megfeleljenek a céljuknak, és maradéktalanul képesek legyenek kezelni az olyan kihívásokat, mint például a digitális piacok strukturális problémái és az uniós piacokon zajló versenyt torzító külföldi támogatások. A Bizottság például javaslatot terjesztett elő [a digitális piacokról szóló jogszabályra](#) vonatkozóan, és közzétett egy [fehér könyvet a külföldi támogatásokról](#), elindítva ezzel annak mérlegelését, hogy miként kezelhetők a külföldi támogatások által a belső piacra gyakorolt esetleges torzító hatások.

A Bizottság készen mutatkozott arra, hogy a [Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz](#) végrehajtásának előkészítésében való közreműködés érdekében⁷ alkalmazza a versenypolitikát. A Bizottság segítette a tagállamokat a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek elkészítésében (többek között versenypolitikai szempontból is), és számos [íránymutatást nyújtó sablont](#) tett közzé, hogy segítse a tagállamokat nemzeti helyreállítási és

⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Beruházási Banknak és az Eurocsoportnak: A COVID-19 járvány nyomán hozott koordinált gazdasági válaszingykedések, COM(2020) 112 final.

⁵ A Bizottság közleménye: Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából (HL C 91I., 2020.3.20., 1. o.), amelyet a C(2020) 2215 (HL C 112I., 2020.4.4., 1. o.), a C(2020) 3156 (HL C 164., 2020.5.13., 3. o.), a C(2020) 4509 (HL C 218., 2020.7.2., 3. o.), a C(2020) 7127 (HL C 340I., 2020.10.13., 1. o.) és a C(2021) 564 (HL C 34., 2021.2.1., 6. o.) bizottsági közlemény módosít.

⁶ A Bizottság közleménye: Ideiglenes keret az üzleti együttműködéssel kapcsolatos antitröszt kérdések vizsgálatára a jelenlegi COVID-19-járvány miatt kialakuló sürgös helyzetekre válaszul (HL C 116., 2020.4.8., 7. o.).

⁷ Javaslat – az Európai Parlament és a Tanács rendelete a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról, COM(2020) 408 final, 2020.5.28.

rezilienciaépítési terveik kidolgozásában, garantálva ezzel azt, hogy e tervek összhangban állnak az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályokkal.

A világjárvány jelentette közvetlen kihívások kezelése mellett az uniós versenypolitika érvényesítése 2020-ban a 2019–2024-es időszakban hivatalban lévő Bizottság hosszabb távú célkitűzéseivel is hozzájárult, ideértve például a [digitális korra felkészült Európa](#), az [európai zöld megállapodás](#) és az [emberközpontú gazdaság](#) célkitűzéseit. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló bizottsági javaslat fontos változtatást tartalmazott annyiban, hogy az [Egységes piac program](#)ba beemelt egy külön versenypolitikai komponenst. Ez stabil finanszírozást biztosít majd a Bizottság jogérvényesítési kapacitását növelő intézkedésekhez, például fejlett hírszerzési és nyomozási módszerek kidolgozásához. A finanszírozás azt is lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy megerősítse együttműködését az EU-ban és máshol működő közigazgatási szervekkel⁸.

2. A Covid19-világjárvány hatásának enyhítése érdekében mozgósított uniós versenypolitika

2.1. Az állami támogatásokra vonatkozó szakpolitika elősegítette a tagállamok által a Covid19-járvány kapcsán nyújtott támogatást

2020-ban a Covid19-világjárvány gyors terjedése és az uniós gazdaságra gyakorolt súlyosan negatív hatása miatt a nemzeti és uniós politikai döntéshozóknak gyorsan és különböző frontokon kellett reagálniuk e példa nélküli fenyegetés kezelése érdekében. A határozott intézkedések egyike volt a 750 milliárd EUR összegű [NextGenerationEU helyreállítási eszköz](#)⁹, a Stabilitási és Növekedési Paktum¹⁰ általános mentesítési rendelkezésének aktiválása, valamint a különböző orvostechikai eszközök (például lélegeztetőgépek, maszkok és végül oltóanyagok) közös közbeszerzése.

Ebben az összefüggésben az uniós versenypolitika a gazdaság stabilizálását célzó válságreagálás fontos elemévé vált, és különösen az állami támogatási szakpolitikát érintette. A jól célzott állami támogatás elengedhetetlen volt az egészséges vállalkozásoknak okozott károk ellensúlyozásához és a gazdasági tevékenység folytonosságának fenntartásához. A Bizottság ugyanakkor gondoskodott arról is, hogy az állami támogatás eljusson a rászoruló vállalatokhoz, és elkerülhetők legyenek a káros támogatási versenyek.

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/690 rendelete (2021. április 28.) a belső piacra, a vállalkozások – köztük a kis- és középvállalkozások – versenyképességére, a növények, állatok, élelmiszerek és takarmányok területére, valamint az európai statisztikákra vonatkozó program (Egységes piac program) létrehozásáról, továbbá a 99/2013/EU, az 1287/2013/EU, a 254/2014/EU, és a 652/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 153, 2021.5.3., 1. o.).

⁹ A NextGenerationEU (a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret része) 750 milliárd EUR összegű ideiglenes helyreállítási eszköz, amelynek célja, hogy segítse a koronavírus-járvány által okozott közvetlen gazdasági és társadalmi károk helyreállítását. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz a NextGenerationEU központi eleme, amelynek keretében 672,5 milliárd EUR vissza nem térítendő támogatás és kölcsön áll rendelkezésre az uniós országok által vállalt reformok és beruházások támogatására. Lásd: A Tanács (EU, Euratom) 2020/2093 rendelete (2020. december 17. 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 433., 2020.12.22., 11. o.).

¹⁰ Az EUMSZ 121. cikke és 126. cikke.

A válság kezdetén elfogadott **ideiglenes keretszabály** meghatározta azokat a feltételeket, amelyeket a Bizottság alkalmazna ahhoz, hogy a támogatást az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontjával összeegyeztethetőnek nyilvánítsa (az „egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére” irányuló támogatás)¹¹. Az ideiglenes keretet 2020-ban több alkalommal módosították, ami azt mutatja, hogy a Bizottság képes a szabályokat a válság változó jellegéhez igazítani.

2020 áprilisában a programot kiterjesztették a koronavírus elleni küzdelemhez nagyon szükséges termékeket – például oltóanyagokat, gyógyszereket, orvostechikai eszközöket, fertőtlenítőszeret és egyéni védőeszközöket – kifejlesztő, tesztelő és gyártó vállalatok támogatására, valamint a bértámogatásra és az adóhalasztási rendszerekre¹². A 2020 májusában elfogadott második módosítás meghatározza azokat a kritériumokat, amelyek teljesülése esetén a tagállamok feltőkésítést hajthatnak végre, és alárendelt kölcsönt nyújthatnak a rászoruló vállalkozások részére. 2020 júniusában a harmadik módosítás kibővítette az ideiglenes keret hatályát, biztosítva a tagállamok számára, hogy állami támogatást nyújtsanak valamennyi mikro- és kisvállalkozás számára, még akkor is, ha azok már 2019. december 31-én is pénzügyi nehézségekkel küzdöttek. 2020 októberében elfogadták a negyedik módosítást, amely hat hónappal (azaz 2021. június 30-ig) meghosszabbította az ideiglenes keret hatályát, és 2021. szeptember 30-ig engedélyezte a feltőkésítési támogatást. Tekintettel a Covid19-járvány második hullámára és a válság eredetileg vártnál hosszabb időtartamára, a 2021. januári ötödik módosítás 2021. december 31-ig meghosszabbította az ideiglenes keretben meghatározott valamennyi intézkedést, beleértve a feltőkésítést célzó intézkedéseket is, és kiterjesztette az ideiglenes keret hatályát azzal, hogy megemelte az abban meghatározott felső határértékeket, és 2021 végéig lehetővé tette bizonyos visszafizetendő eszközök közvetlen vissza nem térítendő támogatásokká történő átalakítását.

A Bizottság rövid időn belül számos állami támogatási határozatot fogadott el az ideiglenes keret alapján. E határozatok lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy a Covid19-világjárvány gazdasági hatásait enyhítő intézkedéseket fogadjanak el. 2020-ban a Bizottság összesen 598 olyan állami támogatási határozatot fogadott el, amely a Covid19-cel állt kapcsolatban¹³. A Bizottság által ebben az időszakban engedélyezett állami támogatások becsült összege 3,08 billió EUR¹⁴. E támogatások közül többet a kohéziós politikai alapok társfinanszíroztak, különösen a Bizottság által javasolt és az Európai Parlament és az Európai Tanács által 2020-ban jóváhagyott két szükséghelyzeti reagálási intézkedéscsomagnak – a

¹¹ A Bizottság közleménye: Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából (HL C 91I., 2020.3.20.).

¹² Az ideiglenes keretszabály e meghosszabbítása meghatározza azokat a feltételeket, amelyeket a Bizottság alkalmaz akkor, amikor a támogatást az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjával összeegyeztethetőnek nyilvánítja („az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben”).

¹³ Ez az összeg magában foglalja az ideiglenes keretszabályt támogató kivételes jogalap és a nem kivételes körülmények között alkalmazandó állami támogatási szabályok alapján elfogadott határozatokat, valamint tartalmazza a korábban elfogadott határozatok későbbi módosításait is.

¹⁴ Az összeg magában foglalja az ideiglenes keret alapján elfogadott állami támogatási intézkedéseket, az egyéb állami támogatási szabályok alapján jóváhagyott, a Covid19-hez kapcsolódó valamennyi állami támogatást, valamint a későbbi módosító határozatokban szereplő kiigazított összegeket.

koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezésnek (CRII) és a koronavírusra való reagálást célzó, kiterjesztett beruházási kezdeményezésnek (CRII+) – köszönhetően.

Több tagállam jelentett be olyan átfogó programokat, amelyek a támogatás különböző típusaival – többek között a kis- és középvállalkozások (kkv-k) részére nyújtott támogatással – a gazdaság különböző ágazatait fedik le. Franciaország például egy 7 milliárd EUR összegű átfogó programot jelentett be, amely mindenekelőtt a kkv-k támogatását célozza. A program többféle típusú támogatást tartalmazott, például közvetlen támogatásokat, kedvező kamatozású kölcsönöket és állami hitelgaranciákat¹⁵. Több tagállam, köztük Dánia, Bulgária, Görögország, Olaszország, Románia, Belgium és Szlovákia jelentett be kifejezetten a kkv-k részére nyújtott támogatást. A kkv-k különböző formákban részesülhettek támogatásban, például adóhalasztások igénybevételével (Dánia)¹⁶, állami garanciarendszerek keretében (Bulgária)¹⁷ és a fennálló adósságok kamatait fedező vissza nem térítendő támogatás formájában (Görögország)¹⁸.

Több tagállam jelentett be a koronavírussal kapcsolatos kutatáshoz, fejlesztéshez, teszteléshez és a [koronavírussal kapcsolatos termékek](#) előállításához nyújtott támogatást¹⁹. Németország például bejelentett egy átfogó programot, amelynek célja a koronavírus szempontjából releváns termékek kutatásának, fejlesztésének, tesztelésének és gyártásának támogatása²⁰.

A [közlekedési ágazatot](#) súlyosan érintette a globális világjárvány. 2020-ban a Bizottság 42 olyan határozatot fogadott el, amelyek a Covid19-világjárvány okozta likviditási és tőkeszükségletek kielégítése céljából lehetővé teszik a légitársaságok, repülőterek és földi kiszolgálást végző vállalkozások számára nyújtott állami támogatást. Az ideiglenes keretszabály (az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja) alapján jóváhagyott támogatásban számos légitársaság részesült, köztük az Air France, a Lufthansa, a SAS, az Austrian Airlines, az airBaltic, a Blue Air, a KLM, a Nordica, az Alitalia és a Brussels Airlines²¹. A légitársaságoknak nyújtott támogatást az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja, valamint a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás alapján

¹⁵ SA.56985. (2020/N) számú – Franciaország COVID-19: Régime cadre temporaire pour le soutien aux entreprises – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. április 20-i határozata).

Lásd: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202017/285598_2149988_102_2.pdf

¹⁶ SA.57027. (2020/N) számú – Dánia COVID-19: A héához és a béradóhoz kapcsolódó hitelezési eszköz és adóhalasztások – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. április 30-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202019/285826_2153371_56_2.pdf

¹⁷ SA.56933. (2020/N) – Bulgária COVID-19: köztes hitelgarancia-program kkv-k számára – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. április 8-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202015/285460_2146849_41_2.pdf

¹⁸ SA.56839. (2020/N) – Görögország COVID-19: A kkv-k hitelkötelezettségeinek támogatása vissza nem térítendő támogatás formájában, az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes kereten belül a gazdaságnak a jelenlegi Covid-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. április 8-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202016/285303_2147455_84_2.pdf

¹⁹ Például Olaszország (SA.56786), Belgium (SA.57173 és SA.57057), Franciaország (SA.57367), Málta (SA.57204 és SA.57075) és Csehország (SA.56961 és SA.57071).

²⁰ SA.57100. számú – Németország COVID-19: A Covid19-járvánnyal kapcsolatos K+F tevékenységek, valamint a tesztelési infrastruktúrák és a termelés kapcsán végrehajtott beruházások szövetségi kerettámogatása – állami támogatás ügy (a Bizottság 2021. április 28-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57100

²¹ Lásd az SA.57082, SA.57153, SA.57369, SA.57543 és SA.58342, SA.57539, SA.58101, SA.57026, SA.56943, SA.57116, SA.57586, SA.58114 és SA.57544. számú ügyeket.

engedélyezték²². A Bizottság például jóváhagyta a Corsair francia légitársaság számára nyújtott állami támogatást. A koronavírus-járvány tovább súlyosbította a légitársaság fennálló pénzügyi nehézségeit. Az állami támogatás emiatt két külön intézkedésből állt össze: 106,7 millió EUR szerkezetátalakítási támogatás és 30,2 millió EUR a Corsair által a koronavírus-járvány következtében elszenvedett károk kompenzálására²³. A TAP portugál légitársaság azért nem volt jogosult az ideiglenes keretszabály alapján nyújtott támogatásra, mert már 2019. december 31-et megelőzően is nehéz pénzügyi helyzetben volt. A Bizottság 1,2 milliárd EUR összegű megmentési kölcsönt hagyott jóvá a TAP számára²⁴. A Bizottság olyan programokat is jóváhagyott, amelyek célja a regionális és helyi tömegközlekedési vállalatok kártalanítása a lezárások és egyéb intézkedések következtében elszenvedett károkért²⁵. Emellett a Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján jóváhagyott olyan intézkedéseket, amelyeket a tagállamok fogadtak el a járvány által különösen sújtott – például az idegenforgalom, a kultúra, a vendéglátás és a kiskereskedelem ágazatában működő – vállalkozások tekintetében²⁶. A Bizottság továbbá több határozatot is elfogadott az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján (a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás), például az önfoglalkoztatóknak okozott károk ellentételezése, a vállalatok állandó költségeinek támogatása és a sportesemények törlése miatti veszteségek kompenzálása céljából²⁷.

A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján számos, a tagállamok meghatározott területeire irányuló állami támogatási intézkedést is jóváhagyott. Németország például egy Bajorország számára elérhető, garanciák, feltőkésítési eszközök és támogatott

²² A Bizottság közleménye: Iránymutatás a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról (HL C 249., 2014.7.31., 1. o.).

²³ SA.58463. számú – Franciaország: A Corsairnek nyújtott szerkezetátalakítási támogatás – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. december 11-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58463

²⁴ SA.57369. számú – COVID-19: A TAP-nak nyújtott támogatás – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. június 10-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57369

²⁵ Például az SA.57675. (2020/N) számú – Németország Covid19: Regionális és helyi tömegközlekedési program – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. augusztus 7-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202033/287584_2180796_60_2.pdf

²⁶ Például az SA.58214. számú – Írország COVID-19: Alkalmazkodási Alap az idegenforgalmi és vendéglátóipari vállalkozások újbóli megnyitásához – állami támogatás ügy, lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58214

SA.57595. számú – Horvátország: A Kulturális Minisztérium állami támogatási programja a gazdaság megsegítésére a jelenlegi COVID-19-járvány idején – állami támogatás ügy, lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57595

SA.59048. számú – Dánia COVID-19: A kávézóknak, éttermeknek, bároknak, éjszakai kluboknak, rendezvényhelyszíneknek és ezek beszállítóinak nyújtott támogatás – állami támogatás ügy, lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=3_SA_59048

²⁷ SA.56791. számú – Ideiglenes kompenzációs program a COVID-19 által pénzügyileg érintett önfoglalkoztatók számára – állami támogatás ügy (a Bizottság 2021. március 25-i határozata), lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=3_SA_56791; SA.57291. számú – COVID-19-kártalanítási program: Az állandó költségű támogatásokról szóló irányelv – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. május 23-i határozata), lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57291; SA.57614. számú – Sportszervezetek és sportlétesítmények részére, valamint a sportesemények elmaradásáért nyújtott kompenzációk programja (COVID – Sportprogram), Csehország – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. július 22-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202030/286956_2175432_128_2.pdf

adósságinstrumentumok formájában működő, 46 milliárd EUR összegű alapot („BayernFonds”) jelentett be, amelynek célja, hogy likviditási és tőketámogatást nyújtson a vállalkozásoknak²⁸. Jóváhagyott továbbá állami támogatási intézkedéseket Belgium vallon és brüsszeli régiói, valamint Friuli Venezia Giulia és Dél-Olaszország régiói számára²⁹.

A Bizottság által jóváhagyott összegeket illetően megjegyzendő, hogy a tagállamok között igen nagy különbségek voltak, amelyeket részben a tagállamok gazdaságainak eltérő mérete magyaráz.

Németország a jóváhagyott állami támogatások mintegy 51,5 %-át jelentette be. Olaszország olyan intézkedéseket jelentett be, amelyek a jóváhagyott állami támogatás teljes összegének körülbelül 14,7 %-át teszik ki, míg a Franciaország által bejelentett támogatás esetében ez az arány 13,9 % volt. A Spanyolország által bejelentett támogatás a jóváhagyott állami támogatás teljes összegének 4,8 %-ára rúgott, míg Lengyelország és Belgium esetében ez az arány 2 %, illetve 1,8 % volt. A más tagállamok által bejelentett támogatás a becslések szerint a 3,08 billió EUR teljes becsült összeg 0,01 %-a és 1,5 %-a között van. Az állami támogatási intézkedések tényleges gazdasági hatása végrehajtásuktól függ, nem pedig a költségvetéstől. A Bizottság ezért nyomon követi a Covid19-világjárványhoz kapcsolódó állami támogatási intézkedések végrehajtását, és az állami támogatásokra vonatkozó stratégiáját a belső piaci helyzet alakulásához igazítja.

A 27 tagállam által az Európai Bizottság két egymást követő felmérésére adott válaszok azt mutatják, hogy a 2020. március közepe és december vége közötti időszakban az addigra jóváhagyott 2,96 billió EUR támogatásból mintegy 544 milliárd EUR-t költöttek el ténylegesen. Abszolút értékben kifejezve – a tagállamok által megküldött előzetes adatok szerint – Franciaország a teljes kifizetett támogatás több mint egynegyedét (155,36 milliárd EUR) folyósította. Ezután következik Olaszország, a teljes kifizetett támogatás 19,8 %-ával (107,9 milliárd EUR), Németország 19,1 %-kal (104,25 milliárd EUR) és Spanyolország 16,7 %-kal (90,8 milliárd EUR). Relatív értékben kifejezve – a tagállamok által megküldött előzetes adatok szerint – saját GDP-jéhez mérve Spanyolország teljesít a legjobban (7,3 %), ezt követi Franciaország (6,4 %), Olaszország (6,0 %), Görögország (4,4 %), Málta (3,9 %), Magyarország (3,7 %), Portugália (3,6 %), Lengyelország (3,6 %) és Ciprus (3,5 %). Az EU-27 szintjén a koronavírussal kapcsolatos állami támogatási kiadások az EU GDP-jének mintegy 3,9 %-át teszik ki.

Az ideiglenes keret alapján bejelentett támogatásokon túl a tagállamok az állami támogatások uniós ellenőrzésének hatályán kívül eső intézkedéseket is elfogadhatnak. A kevésbé torzító hatásúnak ítélt állami támogatások (például a *de minimis* rendeletek³⁰ vagy a bizonyos

²⁸ SA.57447. számú – Németország: A BayernFonds COVID-19-hez kapcsolódó intézkedései – állami támogatás ügy. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202040/286247_2192300_93_2.pdf

²⁹ SA.57083/20., SA 57056/20., SA.58802/20. és SA.57005/20. számú ügy.

³⁰ A Bizottság 1407/2013/EU rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 352., 2013.12.24., 1. o.); A Bizottság 1408/2013/EU rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 352., 2013.12.24., 9. o.); A Bizottság 717/2014/EU rendelete (2014. június 27.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL

csoportmentességi rendeletek³¹ alapján nyújtott támogatások) a Bizottság előzetes jóváhagyása nélkül is elfogadhatók. Ilyenek intézkedések voltak különösen a bértámogatások, valamint a társasági adók, a héa és a társadalombiztosítási járulékok befizetésének felfüggesztései.

2.2. Iránymutatás a piaci szereplők számára az antitröszt és az összefonódás-ellenőrzés területén

Válság idején még fontosabbá a piaci fegyelem megőrzése, amely az egységes piac működésének biztosítását szolgálja. Ugyanakkor a világjárvány hatásainak leküzdése érdekében szükség esetén elő kell segíteni a vállalatok közötti együttműködést is.

Az **antitröszt** területén a Bizottság gyorsan fogadott el különböző területeket érintő intézkedéseket.

A Bizottság **közleményében**³² és **eseti megerősítő levelében** iránymutatást nyújtott a piaci szereplőknek, meghatározva azokat a fő kritériumokat, amelyeket a Covid19-járvány idején az alapvető fontosságú termékek és szolgáltatások – például gyógyszerek és orvostechnikai felszerelések – ellátási hiányának kezelését célzó együttműködési projektek értékelése során alkalmaz. Ezen túlmenően a Bizottság bevonta a vállalatokat (például a gépjárműiparban), informális iránymutatást nyújtva a valószínűsíthetően problémamentes együttműködési formákról, és meghatározta az ilyen együttműködéshez szükséges biztosítékokat.

2020. április 30-án a Bizottság három végrehajtási rendeletet adott ki, amelyek a Covid19-világjárvány által súlyosan érintett **három mezőgazdasági ágazatban** ideiglenesen szűkítik a versenyjogi szabályok hatályát³³. A végrehajtási rendeletek lehetővé tették a mezőgazdasági termelők és a szakmaközi szervezetek számára, hogy bizonyos ágazatok stabilizálása érdekében ideiglenes kollektív intézkedéseket vezessenek be.

L 190., 2014.6.28., 45. o.); és A Bizottság 360/2012/EU rendelete (2012. április 25.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 114., 2012.4.26., 8. o.).

³¹ A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.); A Bizottság (EU) 2017/1084 rendelete (2017. június 14.) a 651/2014/EU rendeletnek a kikötői és repülőtéri infrastruktúrákra irányuló támogatás, a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra és a sportlétesítményekre és multifunkcionális szabadidős létesítményekre nyújtott támogatásra vonatkozó bejelentési hatáértékek, továbbá a legkülső régiókban szétosztott regionális működési támogatási programok tekintetében, valamint a 702/2014/EU rendeletnek a támogatható költségek összegének meghatározása tekintetében történő módosításáról (HL L 156., 2017.6.20., 1. o.).

³² A Bizottság közleménye: Ideiglenes keret az üzleti együttműködéssel kapcsolatos antitröszt kérdések vizsgálatára a jelenlegi COVID-19-járvány miatt kialakuló sürgős helyzetekre válaszul (HL C 116., 2020.4.8., 7. o.).

³³ A Bizottság (EU) 2020/593 végrehajtási rendelete (2020. április 30.) a burgonyaágazatban a piac stabilizálására irányuló intézkedésekről szóló megállapodások és határozatok engedélyezéséről (HL L 140., 2020.5.4., 13. o.); A Bizottság (EU) 2020/594 végrehajtási rendelete (2020. április 30.) az élő fák és egyéb növények, a hagymák, gumók, gyökerek és hasonló, valamint a vágott virágok és díszítőlombozat ágazatában a piac stabilizálására irányuló intézkedésekről szóló megállapodások és határozatok engedélyezéséről (HL L 140., 2020.5.4., 17. o.); A Bizottság (EU) 2020/599 végrehajtási rendelete (2020. április 30.) a tej- és tejtermékágazatban a termelési tervekkel kapcsolatos megállapodások és határozatok engedélyezéséről (HL L 140., 2020.5.4., 37. o.). A Bizottság végrehajtási rendeleteit követően fogadták el a Bizottság 2020. július 6-i (EU) 2020/975 végrehajtási rendeletét a burgonyaágazatban a piac stabilizálására irányuló intézkedésekről szóló megállapodások és határozatok engedélyezéséről (HL L 215., 2020.7.7., 13. o.).

Emellett az Európai Versenyhatóságok Hálózata (ECN) együttes nyilatkozatot adott ki az antitröszt szabályoknak a Covid19-válság idején történő alkalmazásáról, és szorosan együttműködött a Covid19-járvánnyal kapcsolatos versenyjogi kérdésekben. Az ECN tagjai [együttes nyilatkozatukban](#)³⁴ egyetértettek abban, hogy a ritka termékek valamennyi fogyasztó számára történő szállítását és tisztességes elosztását adott esetben a vállalatok együttműködése révén kell előmozdítani. Kijelentették, hogy nem avatkoznak be aktívan az ellátási hiány elkerülése érdekében bevezetett szükséges és ideiglenes intézkedések ellenében. Ugyanakkor rendkívül fontosnak tartották annak biztosítását, hogy az adott helyzetben a fogyasztók egészségének védelme szempontjából alapvetőnek tekintett termékek (pl. arcmaszkok és fertőtlenítő gélek) versenyképes áron továbbra is rendelkezésre álljanak. Az ECN kijelentette, hogy emiatt habozás nélkül fellép majd azokkal a vállalkozásokkal szemben, amelyek az adott helyzetet kihasználása céljából kartelleznek vagy erőfölényükkel visszaélnek. Az együttes nyilatkozatot követően a Bizottság és a nemzeti versenyhatóságok együttműködtek annak biztosítása érdekében, hogy a világjárvány során az alapvető áruk és szolgáltatások kínálatában ne álljanak elő zavarok, és hogy a versenyszabályokat mind az érvényesítés, mind pedig a vállalatok válság alatti együttműködési kezdeményezéseinek irányítása terén megfelelően alkalmazzák. A Covid19-et érintő antitrösztüggyekkel és iránymutatásokkal kapcsolatos szoros együttműködésnek és koordinációnak köszönhetően az ECN egységes álláspontot tudott képviselni azokkal a vállalatokkal szemben, amelyek az antitröszt-szabályoknak megfelelő kezdeményezéseket kívántak kidolgozni.

Az [összefonódások ellenőrzése](#) során a Bizottság képes volt jogi kötelmeinek és határidőinek maradéktalan tiszteletben tartása mellett folytatnia tevékenységét³⁵. 2020-ban a világjárvány ellenére 361 ügyletet jelentettek be a Bizottságnak. A korábbi évekhez hasonlóan a bejelentett összefonódások többsége nem vetett fel versenyjogi aggályokat, és lehetőség volt gyors feldolgozásukra. A Bizottság 352 összefonódási határozatot fogadott el, és 18 ügyben avatkozott be. Ez utóbbiak közül a Bizottság 13 összefonódást engedélyezett az első szakaszban tett kötelezettségvállalások kikötésével³⁶, hármat³⁷ a második szakaszbeli vizsgálatot követő korrekciós intézkedések kikötésével, egy összefonódást³⁸ pedig feltétel nélkül engedélyezett a második szakaszban. 2020-ban az egyszerűsített eljárás alkalmazására a bejelentett összes ügylet 76 %-ánál került sor.

2.3. Felkészülés a helyreállításra és a válságból való kilábalásra

³⁴ Az Európai Versenyhatóságok Hálózatának (ECN) együttes nyilatkozata a versenytörvénynek a koronavírus-válság idején történő alkalmazásáról. Lásd: https://www.acceptance.ec.europa.eu/competition/ecn/202003_joint-statement_ecn_corona-crisis.pdf

³⁵ Annak érdekében, hogy az üzletmenet folytonossága a világjárvány idején is biztosítva legyen, a Bizottság bevezette az e-értesítési eszközt, amely lehetővé teszi a vállalkozások számára a tervezett összefonódások online bejelentését.

³⁶ M.9408. számú, Assa Abloy/Agta Record ügy; M.9434. számú, UTC/Raytheon ügy; M.9461. számú, AbbVie/Allergan ügy; M.9502. számú, Synthomer/Omnova Solutions ügy; M.9517 számú, Mylan/Upjohn ügy; M.9546. számú, Gategroup/LSG European Business ügy; M.9554. számú, Elanco Animal Health/Bayer Animal Health Division ügy; M.9674. számú, Vodafone Italia/Tim/INWIT JV ügy; M.9677. számú, DIC/BASF Colors & Effects ügy; M.9728. számú, Altice/Omers/Allianz/Covage ügy; M.9744. számú, Mastercard/Nets ügy; M.9776. számú, Worldline/Ingenico ügy és M.9779. számú, Alstom/Bombardier Transportation ügy.

³⁷ M.9014. számú, PKN Orlen/Grupa Lotos ügy; M.9730. számú, FCA/PSA ügy; M.9660. számú Google/Fitbit ügy.

³⁸ M.9409. számú, Aurubis/Metallo Group Holding ügy.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz³⁹ a maga 672,5 milliárd EUR összegű költségvetésével a 750 milliárd EUR összegű [NextGenerationEU](#) helyreállítási csomagnak messze a legnagyobb részét teszi ki⁴⁰. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz támogatni fogja a tagállamokban végrehajtandó közberuházásokat és reformokat, segítséget nyújtva a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak kezelésében, megkönnyítve a zöld és digitális átállást.

³⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.); A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2020. május 28-i bizottsági javaslat, i.m. 2020 decemberében a Tanácsban politikai megállapodás született, és az Európai Parlament 2021. február 9-én jóváhagyta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szembe fordított rendeletet.

⁴⁰ Az egyéb igénybe veendő eszközök közé tartozik például az Igazságos Átmenet Alap, a Digitális Európa program, a rescEU és az „EU az egészségügyért” elnevezésű új program.

A tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveinek felülvizsgálata

A tagállamoknak helyreállítási és rezilienciaépítési terveket kell benyújtaniuk ahhoz, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében vissza nem térítendő támogatásokat és alacsony kamatozású kölcsönöket kapjanak. E terveket a Bizottságnak a források folyósítása előtt ellenőriznie kell. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek valamennyi projektjét értékelni kell az állami támogatási szabályok alapján. 2020 őszén több tagállam benyújtotta a Bizottságnak helyreállítási és rezilienciaépítési tervének tervezetét. A Versenypolitikai Főigazgatóság segítséget nyújtott a tervezetek felülvizsgálatában és a kapcsolódó tanácsadásban. Emellett a Versenypolitikai Főigazgatóság más bizottsági szolgálatokkal együtt segítette a tagállamokat a helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal összhangban történő összeállításában. E célból a Bizottság 2020 decemberében iránymutatásokat tartalmazó sablonokat tett közzé. E sablonokat 2021 januárjában frissítette⁴¹.

3. Annak biztosítása, hogy a versenyszabályok továbbra is megfelelnek a céljuknak – Széleskörű politikai napirend

A Bizottság folytatta a versenyszabályok átfogó felülvizsgálatát 2020-ban, annak biztosítása érdekében, hogy azok megfeleljenek a változó piaci környezetnek, ideértve a gazdaság gyorsuló digitalizációját is. A felülvizsgálat a három független szaktanácsadó által a digitalizálásról és a versenyjogról szóló, 2019. áprilisi jelentésben szolgáltatott információkra is támaszkodik⁴².

A Bizottság mindenekelőtt számos kulcsfontosságú csoportmentességi rendeletére, iránymutatására és közleményére kiterjedő felülvizsgálati menetrendjében tett előrelépéseket, és számos, az egységes piacon belüli tisztességes verseny biztosítására irányuló, folyamatban lévő kezdeményezéssel – például a digitális piacokról szóló jogszabályra irányuló javaslattal és a külföldi támogatásokra vonatkozó kezdeményezéssel – haladt előre. A Bizottság 2020-ban lezárta az állami támogatások szabályozásának korszerűsítéséről szóló 2014. évi csomag célravezetőségi vizsgálatát is.

3.1. Új szakpolitikai kezdeményezés a versenypolitikai eszköztár megerősítésére

A Bizottság által 2020 februárjában előterjesztett európai digitális stratégia⁴³ központi elemeként a Bizottság két jogalkotási javaslatot nyújtott be, amelyek célja, hogy valamennyi felhasználó számára biztonságosabb, az alapvető jogaikat védő digitális tér jöjjön létre, valamint hogy olyan versenyfeltételeket teremtsenek, amelyek között az innovatív digitális vállalkozások növekedhetnek az egységes piacon és részt vehetnek a globális versenyben.

2020-ban a Bizottság javaslatot fogadott el a digitális piacokról szóló jogszabályról, amely a versenyképes és méltányos digitális piacok kialakítását célozza⁴⁴. A javasolt rendelet célja a

⁴¹ Bizottsági szolgálati munkadokumentum: Iránymutatás a tagállamoknak – Helyreállítási és rezilienciaépítési tervek, SWD(2021) 12 final, 2021.1.22., Lásd: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/document_travail_service_part2_v3_en.pdf

⁴² „Versenypolitika a digitális korszakban”, 2019, lásd:

<https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>

⁴³ Európa digitális jövőjének megtervezése, a Bizottság 2020. február 19-i kiadványa, ISBN 978-92-76-16362-6.

⁴⁴ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális ágazat vonatkozásában a megtámtható és méltányos piacokról (digitális piacokról szóló jogszabály) – COM(2020) 842 final, 2020.12.15.

digitális piacok strukturális problémáinak kezelése, különös tekintettel a „kapuörként” működő nagy digitális platformokra, vagyis azokra a platformokra, amelyek nagy felhasználói bázist nagyszámú vállalkozással kapcsolnak össze, és közvetítői pozícióval rendelkeznek. A digitális csomag részeként a Bizottság javaslatot terjesztett elő a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályra⁴⁵ vonatkozóan is. Mindkét bizottsági javaslat a rendes jogalkotási eljárás hatálya alá tartozik, és megvitatására 2021 folyamán kerül sor a Parlamentben és a Tanácsban.

A digitális piacokról szóló jogszabály

A digitális piacokról szóló jogszabály – amely az EUMSZ 114. cikke alapján elfogadandó rendeletjavaslat – célja az lenne, hogy megakadályozza a kapuöröket abban, hogy tisztességtelen feltételeket szabjanak a vállalkozásoknak és a fogyasztóknak. Az ilyen tisztességtelen feltételekre példa az, hogy megakadályozzák a vállalkozások számára a saját adataikhoz való hozzáférést, a felhasználókat egy adott szolgáltatásba kényszerítik, és korlátozzák az alternatív szolgáltatásokra való áttérés lehetőségét. A jogszabály értelmében egy vállalat három kvantitatív kritérium egyidejű teljesülése esetén minősülne kapuörnek⁴⁶. A kapuörnek minősített vállalatokra számos kötelezettség és tilalom vonatkozna annak érdekében, hogy biztosítható legyen egy olyan nyílt online környezet, amelyben a vállalkozások és a fogyasztók tisztességes elbánásban részesülnek, és amelynek innovációjában mindenki részt vehet. Az új szabályok eredményességének biztosítása érdekében kilátásba helyezték a digitális piacokról szóló jogszabályban előírt tilalmak és kötelezettségek nem teljesítése esetén alkalmazandó szankciók lehetőségét.

3.2. Az összefonódásra és az antitrösztre vonatkozó szabályok és iránymutatások naprakésszé tétele

3.2.1. Az összefonódások értékelésének előrehaladása

2020-ban a Bizottság az uniós összefonódás-ellenőrzés kiválasztott eljárási és hatásköri szempontjait vizsgáló értékelés utolsó szakaszába kezdett⁴⁷. Az értékelés főbb megállapításait összefoglaló bizottsági szolgálati munkadokumentumot 2021. március 26-án tették közzé⁴⁸. Miután megszülettek az értékelés eredményei, a Bizottság közleményt fogadott el az összefonódás-ellenőrzési rendelet 22. cikkében meghatározott, a tagállamok közötti ügyáttételi mechanizmus alkalmazására vonatkozó iránymutatásról, és hatásvizsgálatot

⁴⁵ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális szolgáltatások egységes piacáról (a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról, COM(2020) 825 final, 2020.12.15. A jogi aktus az online szolgáltatásokra (a közvetítői szolgáltatásokra, a tárhelyszolgáltatásokra és az online platformokra) vonatkozó szabályokat vezetne be. Az ilyen szolgáltatásokat nyújtó szereplőkre többek között átláthatósági és jelentéstételi követelmények, tájékoztatási kötelezettségek, adatmegosztási szabályok és magatartási kódexek vonatkoznának.

⁴⁶ Bizonyos nagy online platformok kapuörként működnek a digitális piacokon. A digitális piacokról szóló jogszabály több kritériumot határoz meg, amelyek alapján egy nagy online platform kapuörnek minősül. E kritériumok abban az esetben teljesülnek, ha egy vállalat: i. erős gazdasági helyzetben van, jelentős hatást gyakorol a belső piacra, és több uniós országban is aktív, ii. erős közvetítői pozícióban van, ami azt jelenti, hogy nagy felhasználói bázist köt össze számos vállalkozással, valamint iii. stabil és tartós piaci pozícióval rendelkezik (vagy ilyen pozíciót szerez a közeljövőben).

⁴⁷ Az értékelés négy témára összpontosított: i. az uniós összefonódás-ellenőrzés lehetséges további egyszerűsítése, ii. a hatásköri küszöbértékek működése, iii. az áttételi rendszer működése, valamint iv. az összefonódások értékelésére vonatkozó eljárási és vizsgálati keret konkrét technikai vonatkozásai.

⁴⁸ Bizottsági szolgálati munkadokumentum: Az uniós összefonódás-ellenőrzés eljárási és hatásköri szempontjainak értékelése, SWD(2021) 66 final, 2021.3.26. Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/IP_21_1384

indított, hogy feltárja az uniós összefonódás-ellenőrzés eljárás célzottabbá tételére és egyszerűsítésére vonatkozó szakpolitikai alternatívákat⁴⁹.

3.2.2. A vertikális ellátásra és a horizontális együttműködésre vonatkozó szabályok felülvizsgálata

A bizottsági szolgálati munkadokumentum 2020. szeptemberi közzétételével⁵⁰ a Bizottság befejezte a [vertikális csoportmentességi rendelet](#)⁵¹ és a [vertikális iránymutatás értékelését](#)⁵². Az értékelés azt vizsgálta, hogy a jelenlegi rendszer milyen mértékben valósította meg azt a célját, hogy minimum mentesítési szabályt biztosítson az olyan vertikális megállapodások számára, amelyek összességében javítják a hatékonyságot, jogbiztonságot teremtenek és csökkentik a megfelelési költségeket. Az értékelés további célja annak megállapítása volt, hogy e szabályok esetében hatályvesztésre, a jelenlegi formájukban történő megújításra vagy felülvizsgálatra van-e szükség.

Az értékelés kimutatta, hogy a vertikális csoportmentességi rendelet és a vertikális iránymutatások továbbra is hasznos eszközök, amelyek megkönnyítik a vállalkozások számára az önértékelést. A piacok azonban fejlődtek, és az értékelés számos olyan kérdést vetett fel, amellyel foglalkozni kell. A Bizottság felülvizsgálatot indított, amelynek célja az, hogy 2022. május 31-ig (amikor a jelenlegi szabályok hatályukat veszítik) felülvizsgált szabályok kerülhessenek bevezetésre.

A Bizottság 2020-ban folytatta a kutatási és fejlesztési csoportmentességi rendelet⁵³ és a szakosítási csoportmentességi rendelet⁵⁴ értékelését, amelyeket együttesen a [horizontális csoportmentességi rendeletek](#) megnevezés jelöl. A [horizontális együttműködési megállapodásokról szóló bizottsági iránymutatás](#) eligazítást nyújt a horizontális csoportmentességi rendeletek értelmezéséhez és az EUMSZ 101. cikkének más horizontális megállapodásokra való alkalmazásához. A horizontális csoportmentesítési rendeletek 2022. december 31-én veszítik hatályukat. E szabályok célja, hogy megkönnyítsék a vállalkozások számára a versenypolitikai szempontból hátrányos következmények nélküli, gazdaságilag kívánatos együttműködést. Az értékelés bizonyítékokat gyűjt e szabályok működéséről, és lehetővé teszi a Bizottság számára annak megállapítását, hogy a horizontális csoportmentességi rendeletek és az iránymutatások esetében hatályvesztésre, megújításra vagy felülvizsgálatra van-e szükség. A tervek szerint 2021-ben szolgálati munkadokumentum készül a kérdésről.

⁴⁹ A Bizottság közleménye: A Bizottság iránymutatása az összefonódás-ellenőrzési rendelet 22. cikkében meghatározott áttételi mechanizmus bizonyos ügycategóriákra történő alkalmazásáról, C(2021) 1959 final, 2021.3.26.

⁵⁰ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – A vertikális csoportmentességi rendelet értékelése, SWD(2020) 173 final, 2020.9.8.

⁵¹ A Bizottság 330/2010/EU rendelete (2010. április 20.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról (HL L 102., 2010.4.23., 1. o.).

⁵² A vertikális korlátozásokról szóló iránymutatás (HL C 130., 2010.5.19., 1. o.).

⁵³ A Bizottság 1217/2010/EU rendelete (2010. december 14.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a kutatás-fejlesztési megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról (HL L 335., 2010.12.18., 36. o.).

⁵⁴ A Bizottság 1218/2010/EU rendelete (2010. december 14.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a szakosítási megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról (HL L 335., 2010.12.18., 43. o.).

A Bizottság 2020-ban folytatta [A gépjárművekre vonatkozó csoportmentességi rendelet](#) értékelését, amelyet 2010-ben fogadott el⁵⁵. Az értékelés célja a gépjárművekre vonatkozó csoportmentességi rendelet, valamint a vonatkozó iránymutatások működésével kapcsolatos tények és bizonyítékok összegyűjtése, különösen annak ellenőrzésével, hogy a rendelet célkitűzései milyen mértékben teljesültek. A gépjárművekre vonatkozó csoportmentességi rendelet 2023 májusában hatályát veszti, továbbá előírja a Bizottság számára, hogy 2021-ben a Parlamentnek és a Tanácsnak értékelő jelentést nyújtson be.

3.2.3. A piac meghatározásáról szóló közlemény értékelése

2020-ban a Bizottság kezdeményezte [a piac meghatározásáról szóló közlemény](#)⁵⁶ értékelését is. A közlemény iránymutatást nyújt arra vonatkozóan, hogy a Bizottság hogyan alkalmazza az érintett termék- és földrajzi piac fogalmát az uniós versenyjog végrehajtása során, és részletezi az ezzel kapcsolatos elveket és bevált módszereket. Az értékelés célja annak megállapítása, hogy a közlemény továbbra is megfelel-e a céljának, mindenekelőtt a különböző ágazatokban (többek között a digitális piacokon) bekövetkezett közelmúltbeli piaci fejlemények fényében. Az értékelés eredményeit 2021-ben teszik közzé.

3.2.4. Kollektív tárgyalások önfoglalkoztatóknak

A digitális platformok hatással voltak a munkavégzés módjára. E platformok hozzáférést biztosítanak a munkához és nagyobb rugalmasságot tesznek lehetővé, de egyes munkavállalók esetében nagyobb fokú kiszolgáltatottsághoz vezethetnek. A digitális platformokon keresztül szolgáltatásokat nyújtó szereplők nem minden esetben sorolhatók be a hagyományos foglalkoztatási kategóriákba, és nem mindig egyértelmű, hogy az uniós versenyszabályok akadályozzák-e a kollektív tárgyalásokat azok esetében, akiknek ilyen tárgyalásokra szükségük lenne. 2020 júniusában a Bizottság folyamatot indított el annak értékelésére, hogy szükség van-e uniós szintű intézkedésekre, vagyis arra, hogy nagyobb fokú jogbiztonságot nyújtsanak az uniós versenyjognak az önfoglalkoztatók kollektív tárgyalásaira való alkalmazásával kapcsolatban. A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályról folytatott konzultáció részeként előzetes információgyűjtésre került sor. Ezzel párhuzamosan a Versenypolitikai Főigazgatóság szorosan együttműködött az érdekelt felekkel, többek között a platformokkal és a szociális partnerekkel. 2021 januárjában a Bizottság bevezető hatásvizsgálatot tett közzé, amelyben meghatározta a jövőbeli intézkedések kezdeti lehetőségeit⁵⁷.

⁵⁵ A Bizottság 461/2010/EU rendelete (2010. május 27.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a gépjármű-ágazatbeli vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról (HL L 129., 2010.5.28., 52. o.).

⁵⁶ A Bizottság közleménye a közösségi versenyjog alkalmazásában az érintett piac meghatározásáról (HL C 372., 1997.12.9., 5. o.).

⁵⁷ Bevezető hatásvizsgálat – Kollektív szerződések önfoglalkoztatóknak – az uniós versenyszabályok alkalmazási köre (2021. január 6.). Lásd: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12483-Kollektiv-szerzodesek-onfoglalkoztatoknak-az-unios-versenyszabalyok-alkalmazasi-kore_hu

3.2.5. Magánjogi jogérvényesítés – A kártérítésekről szóló irányelv végrehajtásáról szóló jelentés és a bizalmas információk nemzeti bíróságok általi védelméről szóló közlemény

A kártérítésekről szóló irányelv⁵⁸ olyan szabályokat határoz meg, amelyek annak biztosításához szükségesek, hogy a valamely vállalkozás vagy vállalkozások társulása által elkövetett versenyjogi jogsértés következtében kárt szenvedett személyek az adott vállalkozással vagy vállalkozások társulásával szemben hatékonyan érvényesíthessék az elszenvedett kár teljes megtérítésére vonatkozó jogukat a nemzeti bíróságok előtt. 2020 decemberében a Bizottság az irányelvben⁵⁹ előírtaknak megfelelően végrehajtási jelentést nyújtott be a Parlamentnek és a Tanácsnak.

A jelentés számba veszi az irányelv néhány alapvető szabályának – például a teljes kártérítéshez való jognak, a bizonyítékok feltárásának, a jogsértési határozatok bizonyító erejének, az elévülési időknél, az árnövekedés továbbhárításának és a kárbecslésnek – a végrehajtását. Az irányelv 2014-es elfogadása óta jelentősen nőtt a nemzeti bíróságok előtt indított kártérítési keresetek száma, és az ilyen keresetek sokkal elterjedtebbé váltak az EU-ban. Az ügyek összesített száma az első ítélet időpontjában (2014 elején) körülbelül 50 volt, 2019-ben pedig a meredek növekedést követően elérte a 239-et. A 239 ügy tizenhárom tagállamot érintett⁶⁰. A Bizottság megállapította, hogy a kártérítésekről szóló irányelv valószínűsíthetően felhívta az uniós versenyjog megsértése következtében károsult felek figyelmét arra, hogy joguk van ténylegesen kártérítést követelni az elszenvedett kárért.

Az Európai Bizottság nem kötelező erejű közleményt fogadott el a bizalmas információknak a nemzeti bíróságok által az uniós versenyjog magánjogi érvényesítésére irányuló eljárások során biztosítandó védelméről⁶¹. A közlemény iránymutatást ad azokról az intézkedésekről, amelyeket a nemzeti bíróságok az eljárás teljes időtartama alatt és azt követően a bizalmas információk védelme érdekében előírhatnak. Ilyen intézkedések például a kitakarások, a bizalmi körök, a szakértők igénybevétele és a meghallgatások.

3.3. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok felülvizsgálata

3.3.1. Lezárult az állami támogatásokra vonatkozó szabályok célravezetőségi vizsgálata

A Bizottság 2020-ban lezárta az állami támogatási szabályozás korszerűsítésére irányuló csomag részeként elfogadott állami támogatási szabályok célravezetőségi vizsgálatát⁶², amely

⁵⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/104/EU irányelve (2014. november 26.) a tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról (HL L 349., 2014.12.5., 1. o.).

⁵⁹ A kártérítésekről szóló irányelv 20. cikke.

⁶⁰ Ausztria, Belgium, Dánia, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Spanyolország, továbbá az Egyesült Királyság.

⁶¹ A Bizottság közleménye: Közlemény a bizalmas információknak az uniós versenyjog magánjogi érvényesítésére irányuló eljárások során az uniós nemzeti bíróságok által történő védelméről (HL C 242., 2020.7.22., 1. o.).

⁶² A célravezetőségi vizsgálat kiterjedt az állami támogatási szabályozás korszerűsítésének részeként elfogadott szabályokra is: Általános csoportmentességi rendelet (A Bizottság 651/2014/EU rendelete [2014. június 17.] a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőknek nyilvánításáról [HL L 187., 2014.6.26., 1. o.]); *De minimis* rendelet (A Bizottság 1407/2013/EU rendelete [2013. december 18.] az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról [HL L 352., 2013.12.24., 1. o.]); Iránymutatás a regionális állami támogatásokról (Iránymutatás a regionális állami támogatásokról [2014–2020], [HL C 209., 2013.7.23., 1. o.]); A kutatáshoz,

2019-ben kezdődött. A célravezetőségi vizsgálat kiterjedt a [vasúti iránymutatásra](#)⁶³ és a [rövid lejáratú exporthitelekéről szóló közleményre](#)⁶⁴ is. A Bizottság megvizsgálta, hogy a szabályok továbbra is megfelelnek-e a célnak, többek között az európai zöld megállapodás⁶⁵, az új ipari stratégia⁶⁶ és a Bizottság digitális stratégiája⁶⁷ fényében.

A célravezetőségi vizsgálat eredményeit 2020 októberében teszik közzé. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az értékelés tárgyát képező szabályok nagyrészt továbbra is megfelelnek a célnak. Egyes rendelkezéseket azonban felül kell vizsgálni, ideértve a pontosításokat, a további egyszerűsítést, valamint a közelmúltbeli jogalkotási események, a jelenlegi prioritások, a piaci változások és a technológiai fejlemények figyelembevétele érdekében szükséges kiigazításokat. Annak érdekében, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a szabályok módosítására, a Bizottság⁶⁸ 2021. december 31-ig⁶⁹ meghosszabbította ezeknek az állami támogatási szabályoknak az érvényességét. Enélkül a szabályok 2020 végén hatályukat veszítették volna.

fejlesztéshez és innovációhoz (K+F+I) nyújtott állami támogatások keretrendszere (A Bizottság közleménye: A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere [HL C 198., 2014.6.27., 1. o.]); Közlemény a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekről (A Bizottság közleménye az európai közérdeket képviselő jelentős projektek megvalósításának előmozdítására nyújtott állami támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének elemzési kritériumairól [HL C 188., 2014.6.20., 4. o.]); A kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítása érdekében nyújtott állami támogatási intézkedésekre vonatkozó iránymutatás (A Bizottság közleménye: Iránymutatás a kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítása érdekében nyújtott állami támogatási intézkedésekre vonatkozóan [HL C 19., 2014.1.22., 4. o.]); Iránymutatás a repülőtereknek és a légitársaságoknak nyújtott állami támogatásról (A Bizottság közleménye: Iránymutatás a repülőtereknek és a légitársaságoknak nyújtott állami támogatásról [HL C 99., 2014.4.4., 3. o.]); A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatások (A Bizottsági közleménye: A 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatások [HL C 200., 2014.6.28., 1. o.]); Iránymutatás a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról (A Bizottság közleménye: Iránymutatás a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról, HL C 249., 2014.7.31., 1. o.). Emellett a 2008. évi vasúti iránymutatásra és a rövid lejáratú exporthitelekéről szóló 2012. évi közleményre is kitért. E szabályok felülvizsgálatára nem az állami támogatási szabályozás korszerűsítésének keretében került sor, azonban az uniós jog fejlődésének és a Bizottság ítélkezési gyakorlatának fényében releváns volt az értékelés.

⁶³ A Bizottság közleménye: Közöségi iránymutatás a vasúti vállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokról (HL C 184., 2008.7.22., 13. o.).

⁶⁴ A Bizottság közleménye a tagállamokhoz az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a rövid lejáratú exporthitel-biztosításokra történő alkalmazásáról (HL C 392., 2012.12.19., 1. o.).

⁶⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai zöld megállapodás (COM(2019) 640 final), 2019.12.11.

⁶⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Új európai iparstratégia, COM(2020) 102 final, 2020.3.10.

⁶⁷ Európa digitális jövőjének megtervezése (a Bizottság 2020. február 19-i közleménye).

⁶⁸ A Bizottság közleménye a regionális állami támogatásokról szóló iránymutatás (2014–2020), a kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítása érdekében nyújtott állami támogatási intézkedésekre vonatkozó iránymutatás, a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás, a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásokról szóló iránymutatás, az európai közérdeket képviselő jelentős projektek megvalósításának előmozdítására nyújtott állami támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének elemzési kritériumairól szóló közlemény, a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszeréről szóló bizottsági közlemény, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a rövid lejáratú exporthitel-biztosításokra történő alkalmazásáról szóló, a tagállamokhoz címzett bizottsági közlemény alkalmazásának meghosszabbításáról és módosításairól (HL C 224., 2020.7.8., 2. o.).

⁶⁹ Az állami támogatásokra vonatkozó alábbi szabályokat 2023. december 31-ig meghosszabbították: általános csoportmentességi rendelet, *de minimis* rendelet, iránymutatás a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról. Lásd még: A Bizottság (EU) 2020/972 rendelete (2020. július 2.) az 1407/2013/EU rendelet meghosszabbításának és a 651/2014/EU rendelet meghosszabbításának és vonatkozó kiigazításának tekintetében történő módosításáról (HL L 215., 2020.7.7., 3. o.).

3.3.2. Az európai zöld megállapodást támogató állami támogatási szabályok felülvizsgálata

Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok a zöld átállás létfontosságú részét képezik. Az európai zöld megállapodásról szóló bizottsági közleménnyel és a célravezetőségi vizsgálat elveivel összhangban az európai zöld megállapodás szempontjából releváns állami támogatási iránymutatások jelenleg célzott felülvizsgálaton mennek keresztül, amely 2021 végére fejeződik be. Ezek közé tartozik a [regionális támogatásokról szóló iránymutatás](#)⁷⁰, a [közös európai érdeket szolgáló fontos projektekről szóló közlemény](#)⁷¹, a [K +F+I keretrendszer](#)⁷², a [kockázatfinanszírozási iránymutatás](#), a [környezetvédelmi és energiaügyi iránymutatások](#)⁷³, valamint az [általános csoportmentességi rendelet](#)⁷⁴ vonatkozó rendelkezései. A felülvizsgált ETS-iránymutatást 2020-ban fogadták el⁷⁵.

A módosított ETS-iránymutatás 2021. január 1-jén, az új ETS kereskedési időszak kezdetével lépett hatályba. Az ETS-iránymutatás lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy ellentételezzék a kockázatnak kitett ágazatokban működő vállalatok részére az ETS keretében megállapított szén-dioxid-árjelzések miatt megemelkedett villamosenergia-árak egy részét (az ún. közvetett kibocsátási költségeket).

2020 novemberében a Bizottság felkérte az érdekelt feleket, hogy tegyenek észrevételeket⁷⁶ a [környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás](#) egyes szempontjaival kapcsolatban, tekintettel azok tervezett felülvizsgálatára. A célravezetőségi vizsgálat keretében értékelték az iránymutatást, amelynek érvényességét 2021. december 31-ig meghosszabbították. Az értékelés feltárta, hogy az iránymutatás a környezetvédelem javítása és az energiaunió célkitűzéseinek elérése érdekében megkönnyítette az állami források hatékonyabb és kevésbé torzító hatású felhasználását. Az iránymutatás azonban kiigazításra szorul az új technológiák és az új támogatási formákra, valamint a közelmúlt környezetvédelmi és energiaügyi jogszabályaira és politikájára tekintettel.

A célravezetőségi vizsgálat részeként a Bizottság 2020-ban véglegesítette a [közös európai érdeket szolgáló fontos projektekről szóló 2014. évi közlemény](#)⁷⁷ értékelését. Az eredmények azt mutatták, hogy a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekre vonatkozó szabályok

⁷⁰ Iránymutatás a regionális állami támogatásokról (2014–2020), amely 2014. július 1-jén lépett hatályba (HL C 209., 2013.7.23., 1. o.).

⁷¹ A Bizottság közleménye: az európai közérdeket képviselő jelentős projektek megvalósításának előmozdítására nyújtott állami támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének elemzési kritériumairól (HL C 188., 2014.6.20., 4. o.).

⁷² A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere (HL C 198., 2014.6.27., 1. o.).

⁷³ A Bizottság közleménye: A 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatások (HL C 200., 2014.6.28., 1. o.).

⁷⁴ A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról.

⁷⁵ A Bizottság közleménye: Iránymutatás az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei 2021 utáni kereskedelmi rendszerének összefüggésében hozott egyes állami támogatási intézkedésekről, SEC(2020) 320 final, SWD(2020) 190 final, SWD(2020) 191 final, SWD(2020) 192 final, SWD(2020) 193 final, SWD(2020) 194 final, SWD(2020) 195 final, 2020.9.21.

⁷⁶ A Bizottság Közleménye – Iránymutatás a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról, 2020.11.12.

⁷⁷ A Bizottság közleménye: az európai közérdeket képviselő jelentős projektek megvalósításának előmozdítására nyújtott állami támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének elemzési kritériumairól (HL C 188., 2014.6.20., 4. o.).

nagyjából megfelelnek a célnak, de bizonyos célzott módosítások indokoltak lehetnek az ilyen projektek kapcsán a mikroelektronika és akkumulátorok terén szerzett gyakorlati tapasztalatok fényében, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekre vonatkozó szabályok teljes mértékben támogassák a Bizottság prioritásait – különösen az európai zöld megállapodást és a digitális stratégiát – és megkönnyítsék a kkv-k részvételét. A közös európai érdeket szolgáló fontos projektekről szóló felülvizsgált közleményhez kapcsolódó konzultáció 2021 februárjában indult.

3.3.3. Konzultáció az érdekelt felekkel a széles sávú rendszerekhez nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatásról

2020 szeptemberében a Bizottság nyilvános konzultációt indított, amelyben felkérte a tagállamokat és más érdekelt feleket, hogy fejtssék ki véleményüket és észrevételeiket a széles sávú hálózatok kiépítéséhez nyújtott állami támogatásra vonatkozó hatályos uniós állami támogatási szabályokkal kapcsolatban⁷⁸. A *széles sávú rendszerekhez nyújtott állami támogatásokról szóló* 2013. évi *iránymutatás* lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy bizonyos feltételek teljesülése mellett támogatást nyújtsanak a széles sávú hálózatok kiépítéséhez⁷⁹. A nyilvános konzultáció egy átfogó értékelés részét képezi, amelynek célja annak felmérése, hogy az iránymutatás továbbra is megfelel-e a célnak, vagy a közelmúlt technológiai és piaci fejleményeinek fényében aktualizálásra szorul.

3.3.4. Folytatódott az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló csomag értékelése

A Bizottság 2020-ban folytatta az *általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról (ÁGÉSZ)* szóló, 2012-ben elfogadott csomag értékelését. A 2019-ben kezdeményezett értékelés kiterjed az ÁGÉSZ-közleményre, ÁGÉSZ-határozatra, az ÁGÉSZ keretszabályra és az ÁGÉSZ-ekre vonatkozó *de minimis* rendeletre⁸⁰, amennyiben azok az egészségügyi és szociális szolgáltatásokra alkalmazandók (kivételek képez az ágazatok szélesebb körét lefedő *de minimis* ÁGÉSZ-rendelet értékelése). A csomag fő célkitűzése az, hogy – az állami támogatások ellenőrzésével kapcsolatos fő szempontok fenntartása mellett – támogassa a tagállamokat a polgárok és a társadalom egésze szempontjából kulcsfontosságú ÁGÉSZ-ek finanszírozásában. Az értékelés célja annak ellenőrzése, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokra vonatkozó ÁGÉSZ-szabályok továbbra is megfelelőek-e, illetve továbbra is biztosítanak-e uniós hozzáadott értéket. Az értékelés eredményeit 2021-ben teszik közzé.

3.3.5. A mezőgazdasági és halászati állami támogatásokra vonatkozó szabályok

⁷⁸ Nyilvános konzultáció: A széles sávú infrastruktúra kiépítésére vonatkozó állami támogatási szabályok értékelése. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/consultations/2020_broadband/index_en.html

⁷⁹ A Bizottság közleménye: Uniós iránymutatás az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a széles sávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról (HL C 25., 2013.1.26., 1. o.).

⁸⁰ Az általános gazdasági érdekű egészségügyi és szociális szolgáltatásokra (ÁGÉSZ) vonatkozó állami támogatási szabályok és az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó *de minimis* rendelet értékelése. Lásd: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/evaluation_sgei_en.html

A Bizottság 2020-ban folytatta a mezőgazdaságot és a halászatot érintő állami támogatási szabályok felülvizsgálatát. A felülvizsgálat a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez⁸¹, az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló európai uniós iránymutatásokra⁸², a halászati csoportmentességi rendelethez⁸³, a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokról szóló rendelethez⁸⁴, továbbá a halászati és akvakultúra-ágazat számára nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatásra terjed ki⁸⁵. Ezen eszközök hatályát 2020-ban meghosszabbították. Az eszközök 2022 végén vesztek hatályukat, és jelenleg értékelés alatt állnak. Az értékeléseket 2021-ben kell véglegesíteni, majd a minőségi jogalkotásra vonatkozó követelményekkel összhangban hatásvizsgálatoknak alávetni. A Bizottság a felülvizsgálatot azzal a céllal végzi, hogy új mezőgazdasági és halászati állami támogatási szabályokat állapítson meg, amelyeket 2023-tól kezdődően kell majd alkalmazni.

4. Az uniós versenypolitika szerepe a digitális átállásban és az egységes piac megerősítésében

Von der Leyen elnök „A digitális korra felkészült Európa” című szakpolitikai kezdeményezésében a digitalizálás területét a Bizottság feladatai tekintetében az egyik legfontosabb prioritásként határozta meg. A versenypiacokon a vállalkozásoknak innovációra és nagyobb hatékonyságra van szükségük ahhoz, hogy sikeresek legyenek. Ez különösen igaz az innovációvezérelt és gyorsan változó digitális piacokra. Az uniós versenyszabályok eredményes érvényesítése és a szabályozási reformok összessége alapvető fontosságú az uniós gazdaság digitális átállása szempontjából, és segíti az EU reziliens helyreállítását. Az uniós versenyszabályok érvényesítésével a Bizottság folytatja azoknak a még fennálló akadályoknak a lebontását, amelyek az egységes piacot érintik.

4.1. Az antitröszt szabályok érvényesítése hozzájárult a digitális átálláshoz és az egységes piac megerősítéséhez

Az egylapkás rendszerek (Systems-on-a-chip, SoC) piacán a Bizottság a *Broadcom*⁸⁶ szemben ideiglenes intézkedéseket vezetett be. A *Broadcom* a tv-set-top boxokhoz és modemekhez használt chipkészletek globális szinten vezető szállítója, és az intézkedésekre azért kerül sor, mert – a Bizottság előzetes véleménye szerint – visszaélt erőfölényével i. a tv-

⁸¹ A Bizottság 702/2014/EU rendelete (2014. június 25.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőknek nyilvánításáról (HL L 193., 2014.7.1., 1. o.).

⁸² A Bizottság közleménye: Az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló európai uniós iránymutatások, 2014–2020 (HL C 204., 2014.7.1., 1. o.).

⁸³ A Bizottság 1388/2014/EU rendelete (2014. december 16.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában a halászati és akvakultúra-termékek előállításával, feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozások számára nyújtott támogatások bizonyos fajtáinak a belső piaccal összeegyeztethetőknek nyilvánításáról (HL L 369., 2014.12.24., 37. o.).

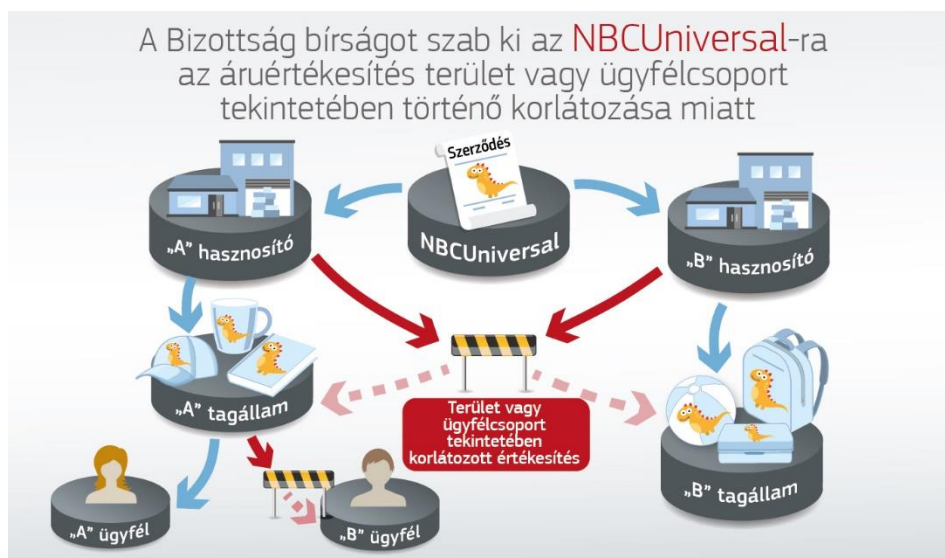
⁸⁴ A Bizottság 717/2014/EU rendelete (2014. június 27.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 190., 2014.6.28., 45. o.).

⁸⁵ A Bizottság közleménye: Iránymutatás a halászati és akvakultúra-ágazat számára nyújtott állami támogatások felülvizsgálatához (HL C 217., 2015.7.2., 1. o.).

⁸⁶ AT.40608 számú, Broadcom ügy (a Bizottság 2019. október 16-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40608/40608_2791_11.pdf

set-top boxok, ii. az optikai szálak modemek és iii. az xDSL modemek piacán azáltal, hogy kizárólagossági rendelkezéseket tartalmazó megállapodásokat kötött tv-set-top boxok gyártóival. 2020 októberében a Bizottság úgy határozott, hogy a Broadcom által felajánlott kötelezettségvállalások közül többet jogilag kötelezővé tesz⁸⁷. A Broadcom kötelezettséget vállalt arra, hogy felfüggeszti az eredetiberendezés-gyártókkal kötött megállapodásokban szereplő, a tv-set-top boxokhoz és internetmodemekhez gyártott egylapkás rendszerekre vonatkozó meglévő kizárólagossági vagy szinte kizárólagossági sémákat és rendelkezéseket. A Broadcom vállalta, hogy a jövőben nem köt hasonló megállapodásokat.

A Bizottság 2020 januárjában zárta le a licencia tárgyát képező áruk értékesítésével kapcsolatos végső vizsgálatot. A Bizottság az uniós antitruszszabályok megsértése miatt 14,3 millió EUR összegű bírságot szabott ki a Comcast Corporation több vállalatára, köztük az *NBCUniversalra*⁸⁸. Az NBCUniversal a filmes ajándéktárgyakra vonatkozó licenciaszerződésekbe olyan kikötéseket illesztett be, amelyek megtiltják a hasznosításba vevőknek azt, hogy online, illetve meghatározott területeken kívül vagy meghatározott vevőktől eltérő vevők részére értékesítsenek. Ezek a kikötések felosztották az egységes piacot, amivel kárt okoztak a fogyasztóknak.

A szállodai szálláshelyszolgáltatások ágazatában a Bizottság 2020 februárjában a spanyol *Meliá* szállodacsoportra 6,7 millió EUR összegű bírságot szabott ki, mivel az utazásszervezőkkel kötött megállapodásaiba olyan kikötéseket illesztett be, amelyek szerint e szerződések csak meghatározott országokban lakóhellyel rendelkező fogyasztók foglalásaira voltak érvényesek⁸⁹. A Bizottság megállapította, hogy ez felosztotta az egységes piacot azzal, hogy korlátozta az utazásszervezők lehetőségét arra, hogy a szállodai szálláshelyeket valamennyi

⁸⁷ AT.40608 számú, Broadcom ügy – Az 1/2003/EK rendelet 9. cikke szerinti kötelezettségvállalások – 2020. október 7. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40608/40608_2794_3.pdf

⁸⁸ AT.40433. számú, Filmes ajándéktárgyak ügy (a Bizottság 2020. január 30-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40433/40433_734_3.pdf

⁸⁹ AT.40528. számú, Meliá (Holiday pricing) ügy (a Bizottság 2020. február 21-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40528/40528_418_3.pdf

EGT-országban szabadon értékesítsék, illetve reagálni tudjanak a meghatározott országokon kívül lakóhellyel rendelkező fogyasztók közvetlen kéréseire.

A Bizottság 2020-ban előrehaladást ért el a folyamatban lévő ügyekben folytatott vizsgálatok terén, és a digitális szférában számos jelentős antitrösztvizsgálatot indított.

2020 novemberében a Bizottság kifogásközlést adott ki az *Amazon* részére, amelyben ideiglenesen megállapította, hogy az Amazon az uniós antitröszt szabályokat megsértve visszaélt erőfölényével⁹⁰. Az Amazon saját piactérén kiskereskedőként működik, ugyanakkor lehetővé teszi harmadik feleknek minősülő értékesítők számára, hogy ugyanezen a platformon keresztül értékesítsenek. Az Amazon hozzáfér e harmadik feleknek minősülő értékesítők fontos nem nyilvános adataihoz. Az Amazon ezeket az adatokat beviszi kiskereskedelmi üzleti algoritmusába, majd – a piactéren működő többi értékesítő kárára – felhasználja azokat saját kiskereskedelmi ajánlatainak finomhangolására. A Bizottság előzetes véleménye szerint ez a magatartás lehetővé teszi az Amazon számára, hogy növelje erőfölényét a piactéri szolgáltatások franciaországi és németországi piacán.

Szintén 2020 novemberében a Bizottság megindította a második hivatalos antitrösztvizsgálatot az Amazon üzleti gyakorlatával kapcsolatban⁹¹. A vizsgálat az Amazon által működtetett piactéren alkalmazott, a saját szolgáltatást potenciálisan előnyben részesítő, illetve potenciálisan diszkriminatív gyakorlatokra vonatkozik. A Bizottság azt gyanítja, hogy az Amazon a piactéren előnyben részesítheti saját kiskereskedelmi ajánlatait, valamint az Amazon logisztikai és kézbesítési szolgáltatásait igénybe vevő értékesítők (az FBA – „Szállítás az Amazonon keresztül” – programban részt vevő értékesítők) ajánlatait. A Bizottság különösen azokat a kritériumokat vizsgálja, amelyek alapján az Amazon kiválasztja a „Buy box” nyertesét a piactérben. A Bizottság elemzi továbbá azokat a kiválasztási szempontokat is, amelyek lehetővé teszik az értékesítők számára, hogy az Amazon Prime-ot használó (vagyis az Amazon hűségprogramjában részt vevő) ügyfeleknek kínáljanak bizonyos termékeket. Ezek a kritériumok az Amazon kiskereskedelmi üzletágával vagy az FBA-értékesítőkkel szembeni preferenciális elbánáshoz is vezethetnek. Ahhoz, hogy az értékesítők eladásokat tudjanak végrehajtani az Amazon piactérén, alapvető fontosságú, hogy megnyerjék a „Buy boxot” és elérjék az Amazon Prime-ot használó vevőket.

2020 júniusában a Bizottság négy hivatalos vizsgálatot indított az *Apple* ellen. A Bizottság megvizsgálja, hogy sértik-e az uniós antitröszt szabályokat az Apple azon feltételei és egyéb intézkedései, amelyek célja az Apple Pay és az iPhone-okon, illetve az iPadeken található kereskedelmi alkalmazások és weboldalak integrálása. A Bizottság azt is vizsgálja, hogy az Apple korlátozza-e a kis hatótávolságú kommunikáció (NFC) funkcióhoz (tap and go funkció) való hozzáférést az iPhone-okon az üzletekben történő fizetések során, továbbá vizsgálódik

⁹⁰ Antitröszt: A Bizottság kifogásközlést küld az Amazon részére a független értékesítők nem nyilvános adatainak felhasználása miatt, és megindítja az Amazon e-kereskedelmi üzleti gyakorlatait érintő második vizsgálatot (a Bizottság 2020. november 10-i sajtóközleménye). Lásd:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2077

⁹¹ AT.40703. számú, Amazon – Buy Box ügy (a Bizottság 2020. november 10-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40703/40703_67_4.pdf

azokban az ügyekben, ahol állítólagosan az Apple Pay-hez való hozzáférés megtagadására került sor⁹².

Emellett két vizsgálat is nyomon követi azokat a külön panaszokat, amelyeket a Spotify és egy e-könyv/hangoskönyv-forgalmazó nyújtott be az App Store szabályainak a zenei streaming és az e-könyvek/hangoskönyvek terén folyó versenyre gyakorolt hatásával kapcsolatban. E vizsgálatok során a Bizottság azt kívánja megállapítani, hogy sértik-e az uniós versenyszabályokat az Apple azon szabályai, amelyeket az Apple az alkalmazásfejlesztőkre nézve tesz kötelezővé az alkalmazásoknak az App Store-on keresztül történő forgalmazására vonatkozóan⁹³. A vizsgálatok különösen az Apple saját alkalmazáson belüli vásárlási rendszerének kötelező használatára vonatkoznak (amely többek között azzal jár, hogy az Apple az alkalmazásfejlesztők számára 30 %-os jutalékot számít fel az előfizetési díjak mellett), továbbá azokra a korlátozásokra, amelyek következtében a fejlesztők kevésbé képesek tájékoztatni az iPhone-ok és az iPad-ek használóit az alkalmazásokon kívüli alternatív, olcsóbb vásárlási lehetőségekről. A szóban forgó magatartás alkalmas arra is, hogy a konkurens alkalmazások fejlesztőitől fontos vevőadatokat elzárjon, miközben az Apple értékes adatokhoz juthat versenytársai tevékenységeiről és ajánlatairól.

Annak érdekében, hogy átfogóbb képet alkothasson a dolgok internetének fogyasztóorientált ágazatában felmerülő versenyjogi kérdésekről, piaci dinamikáról és üzleti kihívásokról, a Bizottság 2020 júliusában ágazati vizsgálatot indított a dolgok internetével kapcsolatban⁹⁴. Azokat a magatartásokat vizsgálja majd, amelyek korlátozhatják vagy torzíthatják a versenyt, illetve korai beavatkozás tehetnek szükségessé. A zárójelentés közzétételére 2022-ben kerül sor.

2020 júliusában a Bizottság összesen 260 millió EUR összegű bírságot szabott ki három energiaszolgáltatóra (*Orbia*, *Clariant* és *Celanese*), mert azok összejátszottak azért, hogy a lehető legalacsonyabb áron vásárolhassanak az etilént, amivel kárt okoztak az etilént értékesítő szereplők számára⁹⁵. Az etilén gyúlékony vegyi anyag, amelyet elsősorban a polietilén – a jelenleg leggyakrabban használt műanyag – gyártására használnak. Valamennyi vállalat elismerte részvételét, segítette a Bizottságot a vizsgálatában, és beleegyezett az ügy rendezésébe. A Bizottság nem szabott ki bírságot a kartellben részt vevő negyedik gazdasági szereplőre, a Westlake-re, mivel az felfedte a kartell tényét a Bizottság előtt.

A Bizottság 2020 szeptemberében két másik vizsgálatot is lezárt a személygépkocsialkatrész-kartellek ügyében⁹⁶, összesen 18 millió EUR összegű bírságot kiszabva a *Brose* és a *Kiekert*

⁹² Antitröszt: A Bizottság vizsgálatot indít az Apple Pay-jel kapcsolatos Apple-gyakorlatokról (a Bizottság 2020. június 16-i sajtóközleménye). Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1075

⁹³ Antitröszt: A Bizottság vizsgálatot indít az Apple App Store-jának szabályairól (a Bizottság 2020. június 16-i sajtóközleménye). Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1073

⁹⁴ A Bizottság határozata (2020. július 16.) a dolgok internetéhez kapcsolódó fogyasztási termékek és szolgáltatások ágazatában az 1/2003/EK tanácsi rendelet 17. cikke szerinti vizsgálat megindításáról, COM(2020) 4754 final. Lásd: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/loT_decision_initiating_inquiry_en.pdf

⁹⁵ AT.40410. számú, Etilén ügy (a Bizottság 2020. július 14-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40410/40410_1654_6.pdf

⁹⁶ Az elmúlt években kartelltevékenységek miatt a Bizottság gépjárműcsapágyak, gépjárművekben használatos kábelkötegek, az autóülésekben használatos hajlékony hab, a személy- és tehergépkocsikban használatos állófűtő-készülékek, váltakozó áramú generátorok és indítók, a légkondicionáló és motorhűtő rendszerek, világítási rendszerek,

gyártókra. A *Magna* és a Brose ajtómodulukhoz és ablakemelőkhöz kapcsolódóan vett részt kétoldalú kartellben⁹⁷, míg a Magna és a Kiekert a záruk és zárutközők vonatkozásában játszott össze. A vállalatok mindkét kartellben rögzítették az árakat, és érzékeny üzleti információkat osztottak meg egymással. A Bizottság nem szabott ki bírságot a Magnára, mivel az mindkét kartellt felfedte a Bizottság előtt.

A Teva és a Cephalon közötti visszatartó fizetési megállapodás

2020 novemberében a Bizottság 60,5 millió EUR összegű bírságot szabott ki⁹⁸ a Teva és a Cephalon gyógyszeripari vállalatokra, mivel azok megállapodtak abban, hogy a Cephalon fő szabadalmainak lejártát követően évekig késleltessék a Cephalon alvászavarok kezelésére szolgáló gyógyszere (a modafinil) olcsóbb generikus változatának piacra lépését. A megállapodást a vállalatok jóval a Cephalon Teva általi felvásárlása előtt kötötték meg. A megállapodás sértette az uniós antitröszt szabályokat, és jelentős károkat okozott az EU-ban élő betegeknek és az uniós egészségügyi rendszereknek azzal, hogy mesterségesen magas tartotta a modafinil árát.

A határozat egy szabadalmi viták rendezésére irányuló megállapodásra vonatkozik, amelynek értelmében a Cephalon a Teva számára előnyös kereskedelmiügylet-csomaggal és bizonyos készpénzkifizetésekkel arra ösztönözte a Tevát, hogy ne kezdje meg a modafinil generikus változatának forgalmazását. A Teva saját szabadalommal rendelkezett a modafinil gyártási folyamatára vonatkozóan, és készen állt arra, hogy saját generikus változatával belépjen a modafinil piacára. A modafinil értékesítését az Egyesült Királyságban már meg is kezdte. A Teva ezt követően állapodott meg a Cephalonnal abban, hogy kivonul a piacról, és nem vitatja a Cephalon szabadalmainak érvényességét. A Bizottság vizsgálata azt állapította meg, hogy a visszatartó fizetési megállapodásnak több éven keresztül az volt a célja és hatása, hogy a Teva ne lépjen fel a Cephalon versenytársaként, továbbá hogy lehetővé tegye a Cephalon számára, hogy továbbra is magas árakat szabjon meg, annak ellenére, hogy a modafinil fő szabadalmi már régóta lejártak.

4.2. Az összefonódások ellenőrzése hozzájárult a digitális átálláshoz és megerősítette az egységes piacot

utásbiztonsági rendszerek, gyújtógyertyák, fékrendszerek, biztonsági övek, légszákók és kormánykerekek szállítóira szabott ki bírságokat.

⁹⁷ AT.40299 számú, Zárrendszerek ügy (a Bizottság 2020. szeptember 29-i határozata; nyilvános változat még nem elérhető).

⁹⁸ Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2220

2020 májusában a Törvényszék megsemmisítette a *Hutchinson 3G* és a *Telefonica UK*⁹⁹ egyesülését megtiltó 2016. évi bizottsági határozatot. A Bizottság korábban azt állapította meg, hogy a megállapította, hogy a versenytársak számát négyről háromra csökkentő összefonódás következtében az egyesült királyságbeli mobiltelefon-piacon az árak emelkedtek volna, a fogyasztók választási lehetőségei pedig korlátozottabbak lettek volna. A Törvényszék megerősítette, hogy a Bizottság megtilthatja az olyan összefonódásokat, amelyek nem hoznak létre vagy erősítenek meg erőfölényt, de csak abban az esetben, ha az összefonódás az erőfölény hatásával azonos mértékben befolyásolná a versenyt. A Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy az összefonódás jelentős versenykényszert szüntetne meg, és ezáltal a hatékony verseny jelentős akadályozásához vezetne. Az ítélet ellen a Bizottság a Bíróságon fellebbezett.

2020 novemberében a Bizottság kötelezettségvállalások kikötése mellett jóváhagyta a *Covage* vállalatnak az *Altice*, az *Allianz* és az *Omers* közös irányítása alatt álló *SFR FTTH* vállalat általi javasolt felvásárlását¹⁰⁰. Az *SFR FTTH* és a *Covage* jelentős száloptikahálózat-üzemeltetők Franciaországban. A *Covage* száloptikás-hálózati hozzáférést értékesít nagykereskedelmi szinten, míg az *Altice* nagy- és kiskereskedelmi szinten egyaránt aktív. A Bizottság megállapította, hogy az ügylet igen erős pozíciót biztosított volna az összefonódással létrejött vállalkozásoknak a nagykereskedelmi FTTO-hálózatok (irodai üvegszál hálózatok) szolgáltatási piacán. Ennek következtében kevesebb alternatív szállító állt volna az alternatív kiskereskedők rendelkezésére. Mivel a *Covage* vertikálisan integrálódott volna az *SFR* kiskereskedelmi tevékenységeibe, az összefonódással létrejött vállalkozásnak lehetősége lett volna és érdekében állt volna megakadályozni kiskereskedelmi versenytársait abban, hogy nagykereskedelmi szinten hozzáférjenek a *Covage* száloptikai kapacitásához. Az *SFR* felajánlotta, hogy elidegeníti a *Covage* FTTO-üzletágának 95 %-át, és felajánlotta, hogy átmeneti szolgáltatási megállapodás megkötésével biztosítja az elidegenített üzletág teljes mértékű függetlenségét.

A Bizottság 2020 decemberében feltételesen jóváhagyta a *Fitbit Google* általi felvásárlását¹⁰¹. A *Fitbit* okosórák és aktivitásmérők fejlesztésével, gyártásával és forgalmazásával foglalkozik. A Bizottság aggályainak adott hangot azzal kapcsolatban, hogy a *Google* felhasználhatja a *Fitbit* adatbázisait arra, hogy növelje a rendelkezésére álló, a hirdetések személyre szabásához felhasználható adatok mennyiségét, amely már jelenleg is hatalmas. A Bizottság azt is aggályosnak találta, hogy a *Google* korlátozhatja a versenytársak hozzáférését a *Fitbit* webes alkalmazásprogramozási felületéhez (API), és hátrányos helyzetbe hozhatja a csuklón viselhető eszközök versengő gyártóit azzal, hogy korlátozza az androidos okostelefonokkal való interoperabilitásukat. Az engedély megszerzése érdekében a *Google* kötelezettséget vállalt arra, hogy nem használja a *Fitbit*-adatokat *Google*-hirdetésekhez, illetve külön adatsílóban tárolja azokat. A *Google* vállalta emellett azt, hogy továbbra is lehetővé teszi az érintett harmadik felek számára, hogy a *Fitbit* webes API-ján keresztül díjmentesen és

⁹⁹ A Törvényszék T-399/16. számú, CK Telecoms UK Investments Ltd kontra Európai Bizottság ügyben 2020. május 28-án hozott ítélete. Lásd: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:62016TJ0399>

¹⁰⁰ M.9728 számú, Altice/Omers/Allianz/Covage ügy (a Bizottság 2020. november 27-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9728

¹⁰¹ Az M.9660. számú, Google/Fitbit ügy (a Bizottság 2020. december 17-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9660

a felhasználók hozzájárulásával hozzáférjenek a felhasználók egészségügyi és fitesszre vonatkozó adataihoz. A Google kötelezettséget vállalt arra is, hogy a továbbiakban is lehetővé teszi a versenytársak csuklón viselhető eszközei és az android okostelefonok közötti interoperabilitást. Végezetül, a kötelezettségvállalások tartalmaznak egy gyorsított vitarendezési mechanizmust is, amellyel harmadik felek élhetnek.

Az üzemanyagok és kapcsolódó termékek értékesítése terén az Európai Bizottság 2020 júliusában feltételesen jóváhagyta a *Grupa Lotos PKN Orlen* általi felvásárlását, amely két integrált lengyel olaj- és gázipari vállalatot érint¹⁰². A Bizottság aggályainak adott hangot azzal kapcsolatban, hogy az ügylet az eredetileg bejelentett formájában kárt okozott volna az üzemanyagok és a sugárhajtómű-üzemanyagok Lengyelországban és Csehországban, valamint a kapcsolódó termékek (például a bitumen) különböző típusainak Lengyelországban zajló versenyének. A PKN Orlen elidegenítésekből és egyéb kötelezettségvállalásokból álló csomagot ajánlott fel. A csomag többek között egy finomítóban, raktárakban, kiskereskedelmi üzemanyagtöltő állomásokon és bitumengyártó létesítményekben meglévő részesedés elidegenítését foglalta magában. A Bizottság megállapította, hogy e korrekciós intézkedések lehetővé teszik a versenytársak számára, hogy ténylegesen versenyezzenek az összefonódással létrejött vállalkozással.

A vasúti szállítási ágazatban a Bizottság 2020 júliusában feltételesen jóváhagyta a *Bombardier Transportation Alstom* általi felvásárlását¹⁰³. Az Alstom és a Bombardier vállalatok világszinten vezető szerepet játszanak a vasúti szállításban, és nagyon nagy sebességű vonatok (a nagyon nagy sebességű vasúti járművek) és a vasúti jelzőrendszerek gyártásában és szállításában versengenek egymással. A Bizottság megállapította, hogy az ügylet komoly versenyjogi aggályokat vetett volna fel. Az Alstom vitathatatlanul piacvezetővé vált volna a nagyon nagy sebességű vasúti járművek, a fő vasútvonalak járművei, illetve a fő vasútvonalak jelzőrendszerei terén. A Bizottság elfogadta az összefonódásban részt vevő vállalkozások által javasolt átfogó kötelezettségvállalási csomagot, amely vasúti platformoknak, valamint a nagyon nagy sebességű vasúti járművek és a fő vasútvonalak járművei gyártására szolgáló létesítményeknek elidegenítését tartalmazta. Az Alstom és a Bombardier felajánlotta továbbá, hogy a jelzőrendszerek terén működő versenytársakat ellátja örökölt fedélzeti egységekkel, továbbá az interfészekkel kapcsolatos információkkal és támogatással.

¹⁰² M.9014. számú, PKN Orlen/Grupa Lotos ügy (a Bizottság 2020. július 14-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9014

¹⁰³ M.9779 számú, Alstom/Bombardier Transportation ügy (a Bizottság 2020. július 31-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9779

A Fiat Chrysler és a Peugeot összefonódása

A gépjárműiparban a Bizottság mélyreható vizsgálatot követően és bizonyos feltételek kikötésével jóváhagyta a Fiat Chrysler Automobiles (FCA) és a Peugeot SA (PSA) összefonódását¹⁰⁴. Az ügylet eredményeként a világ negyedik legnagyobb gépjárműipari csoportja jött létre, Stellantis néven. A Bizottság megállapította, hogy az összefonódás több tagállamban károsította volna a versenyt a kis méretű könnyű haszongépjárművek piacán. Az összefonódásban érintett vállalatok kötelezettséget vállaltak arra nézve, hogy a PSA és a Toyota közötti jelenlegi együttműködési megállapodást a kis méretű könnyű haszongépjárművekre is kiterjesztik. A PSA az EU-ban történő értékesítésre gyárt Toyota gépjárműveket. A kiterjesztett megállapodás növelni fogja a Toyota rendelkezésére álló termelési kapacitását, továbbá csökkenti fogja a járművek, valamint a kapcsolódó pótalkatrészek és tartozékok transzferárait. Ezeknek az intézkedéseknek köszönhetően a Toyota ténylegesen versenyezhet a Stellantis-szal, és terjeszkedhet a kis méretű könnyű haszongépjárművek uniós piacán. Az FCA és a PSA emellett a javítóműhely-hálózataikkal kötött javítási és karbantartási megállapodások módosításába is beleegyezett. Így könnyebbé válik a javítóműhelyek hálózataihoz való hozzáférés, ami lehetővé teszi a versenytársak és az új belépők számára, hogy részt vegyenek a kis méretű könnyű haszongépjárművek piacán zajló versenyben.

4.3. Az állami támogatás megkönnyítette a digitális átállást és az egységes piac védelmét

Az igen nagy digitális sebességgel, kapacitással és minőséggel kapcsolatos igényeket kielégítő széles sávú infrastruktúra kulcsfontosságú az internetkapcsolatra vonatkozó 2025-ös célkitűzések eléréséhez, amelyeket a digitális stratégia határoz meg¹⁰⁵. Az állami támogatás az EU-ban a nagy teljesítményű széles sávú hálózatok kiépítését a piaci hiányosságok terén segíti, vagyis az olyan helyzetekben és területeken, ahol a kereskedelmi szolgáltatók nincsenek ösztönözve arra, hogy elegendő mértékű széles sávú lefedettséget biztosítsanak.

2020 augusztusában a Bizottság 200 millió EUR összegű utalványrendszert hagyott jóvá, amelynek célja, hogy Olaszországban segítse az alacsony jövedelmű családokat a nagy sebességű széles sávú szolgáltatásokhoz való hozzáférésben¹⁰⁶. Ez az állami támogatási program csökkenteni fogja az Olaszországban tapasztalható digitális szakadékot, ugyanakkor korlátozza a verseny esetleges torzulását. A Bizottság 2020 decemberében is jóváhagyott egy 20 millió EUR összegű utalványrendszert, amelynek célja, hogy segítse a görögországi diákokat a széles sávú szolgáltatásokhoz való hozzáférésben és az online távoktatásban való részvételben¹⁰⁷.

A Bizottság az uniós állami támogatási szabályok alapján jóváhagyott egy német programot, amely a nagyon nagy kapacitású széles sávú hálózatok németországi kiépítését támogatja¹⁰⁸.

¹⁰⁴ M.9730 számú, FCA/PSA ügy (a Bizottság 2020. december 21-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9730

¹⁰⁵ A Bizottság közleménye – Európa digitális jövőjének megtervezése (2020. február 19.). Lásd:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf

¹⁰⁶ SA.57495. számú – Olaszország: Szélessávú utalványok családok bizonyos kategóriák számára – állami támogatás ügy (COM(2020) 5269 final, a Bizottság 2020. augusztus 4-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202037/286902_2187163_119_2.pdf

¹⁰⁷ SA.57357. számú – Görögország: Utalványrendszer hallgatók számára a széles sávú internethez – állami támogatás ügy (COM(2020) 8441 final, a Bizottság 2020. december 3-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/20212/288333_2230042_140_2.pdf

¹⁰⁸ SA.52732. számú – Németország: Nemzeti gigabites rendszer – állami támogatás ügy (COM(2020) 7859 final, a Bizottság 2020. november 13-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202048/288295_2213478_121_2.pdf

A program célja egy új, államilag finanszírozott, nagyon nagy kapacitású konnektivitási infrastruktúra kialakítása, amely gyorsabb internetet biztosít majd a németországi háztartások, vállalkozások és közintézmények számára. Németország a 100 megabit/másodpercnél kisebb sebességű hozzáféréssel rendelkező háztartásokat részesíti majd előnyben, hogy hozzájáruljon a németországi vidéki és városi területek közötti digitális szakadék csökkentéséhez. Célja az, hogy a rendszer keretein belül 2025 végéig valamennyi polgár számára elérhetővé tegye a gigabites hálózatokat.

5. Az uniós versenypolitika hozzájárulása a zöld átálláshoz

Az EU határozottan törekszik az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás kezelésére, valamint arra, hogy előmozdítsa az európai zöld megállapodást mint Európa növekedési stratégiáját. A zöld innováció az EU politikai törekvéseinek középpontjában áll, és ugyanakkor szabályozási javaslataiban és finanszírozási prioritásaiban is megmutatkozik. Az uniós versenypolitika megfelelő helyzetben van ahhoz, hogy hozzájáruljon az EU környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzéseéhez, beleértve a gazdaság dekarbonizációját, valamint – a Bizottság mobilitási szakpolitikájával összhangban – a szennyező fosszilis tüzelőanyagokról az alternatív üzemanyagokra való átállást a közlekedési ágazatban.

Ezzel összefüggésben a Bizottság 2020 októberében [hozzájárulási felhívást tett közzé azzal kapcsolatban, hogy hogyan működnek egymás mellett a versenyszabályok és a fenntarthatósági szakpolitikák](#)¹⁰⁹. A Bizottság felkérte a különböző érdekelt feleket – köztük a versenyszakértőket, a tudományos köröket, az ipari szereplőket, a környezetvédelmi csoportokat és a fogyasztói szervezeteket –, hogy fejtsek ki véleményüket és észrevételeiket azzal kapcsolatban, hogy az antitröszt-politika, az összefonódási szakpolitika és az állami támogatási szakpolitika hogyan működik együtt a környezetvédelmi és éghajlat-politikával. A hozzászólásokat egy 2021. februári [konferencián](#) összesítették. A konzultációs folyamatból levont tanulságokról szóló jelentés a tervek szerint 2021 közepre készül el.

5.1. A zöld átállást megkönnyítő állami támogatás

Az állami támogatások ellenőrzése terén a Bizottság értékelte és jóváhagyta azokat az állami intézkedéseket, amelyek előmozdítják a megújuló energiaforrások alkalmazását, javítják az energiahatékonyságot, szükség esetén támogatják a kibocsátásmentes/alacsony kibocsátású mobilitási infrastruktúra kiépítését, ösztönzik a kibocsátásmentes/alacsony kibocsátású járművek iránti keresletet a tömegközlekedésben és a magánközlekedésben, valamint csökkentik a szén-dioxid- és egyéb kibocsátásokat (ideértve a dekarbonizációs intézkedéseket), vagy erősítik a körforgásos jelleget.

2020 júliusában a Bizottság jóváhagyta a megújuló energiaforrásokból történő villamosenergia-termelés támogatását célzó írországi programot (RESS)¹¹⁰. A program abban

¹⁰⁹ A versenypolitika a zöld megállapodás szolgálatában – Felhívás észrevételek benyújtására (a Bizottság 2020. október 13-i memorandum). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/information/green_deal/call_for_contributions_hu.pdf

¹¹⁰ SA.54683. számú – Írország: A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia támogatása – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. július 20-i határozata). Lásd:

segíti majd Írországot, hogy megvalósítsa a fosszilis tüzelőanyagok használatáról való átállásra vonatkozó nemzeti célkitűzését, és 2030-ra villamosenergia-mixében a megújuló energiaforrások 70 %-ot tegyenek ki. A Bizottság megállapította, hogy a támogatás szükséges, ösztönző hatású, arányos, továbbá a szükséges minimumra korlátozódik, mivel a támogatás összegét versenyen alapuló árverések útján állapítják majd meg. Az ügy arra is rámutat, hogy milyen módon lehetséges az állami támogatási szabályokkal összhangban támogatást nyújtani a megújulóenergia-közösségek által kidolgozott projektek számára, valamint az RESS által támogatott projektek gazdáiként működő közösségek számára.

A Bizottság 2020 májusában arra a következtetésre jutott, hogy a Hollandia által a Hemweg szénérőmű előrehozott bezárásáért nyújtott 52,5 millió EUR összegű kompenzáció összhangban áll az állami támogatásra vonatkozó uniós szabályokkal¹¹¹. Az intézkedés úgy járul majd hozzá a szén-dioxid-kibocsátás csökkentéséhez, hogy nem torzítja indokolatlanul az egységes piacon zajló versenyt. A Bizottság hasonló határozatot hozott a németországi széntüzelésű erőművek előrehozott bezárásáért járó kompenzációk ügyében is¹¹².

2020 novemberében a Bizottság jóváhagyott egy romániai programot, amelynek célja a kizárólag megújuló energiaforrásokon alapuló távfűtési rendszerek kiépítésének és/vagy korszerűsítésének támogatása¹¹³. Az intézkedés lehetővé teszi az átállást a fosszilis tüzelőanyagok felhasználásával történő energiatermelésről a megújuló energiaforrásokból történő hőtermelésre. Az állami támogatási szabályok lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy a környezetvédelmi és energetikai célú állami támogatásokról szóló bizottsági iránymutatásban meghatározott bizonyos feltételek mellett támogathassák a távfűtési célú energiatermelést és -elosztást. A Bizottság által 2020 januárjában közzétett európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási terv lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy növeljék a távfűtési célú energiatermelés támogatására szánt maximális összeget.

2020 decemberében a Bizottság jóváhagyott egy 30 milliárd EUR összegű holland programot, amelynek célja az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését szolgáló hollandiai projektek támogatása¹¹⁴. A Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE++) elnevezésű program a verseny indokolatlan torzítása nélkül járul hozzá az uniós környezetvédelmi célkitűzések teljesüléséhez. Ez az innovatív rendszer az olyan projektek számára lesz elérhető, amelyek különböző technológiákon (megújuló villamos energia, gáz és hő; ipari hulladék hő és hőszivattyúk használata; az ipari hőfolyamatok és a hidrogéntermelés villamosítása; az ipari folyamatok során történő szén-dioxid-leválasztás és -tárolás, beleértve a hidrogéntermelést és

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54683

¹¹¹ SA.54537. számú – Hollandia: A szén villamosenergia-termelésre való felhasználásának betiltása Hollandiában – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. május 12-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202025/284556_2165085_151_2.pdf

¹¹² SA.58181. számú – Az antracit fokozatos kivonására irányuló németországi pályázati mechanizmus – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. november 25-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_2208

¹¹³ SA.55433. számú – Románia: Megújuló energiaforrásokból működő távfűtési projektek – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. november 6-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/20214/287759_2235900_143_2.pdf

¹¹⁴ SA.53525. számú – Hollandia: SDE++ üvegházhatásúgáz-csökkentési projektek – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. december 14-i határozata). Lásd: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53525

a hulladékégetést) alapulnak, és a szén-dioxid-kibocsátás tonnában mért mennyiségének az alapforgatókönyvhöz képest megvalósuló csökkentése alapján fog támogatást nyújtani.

A második közös európai érdeket szolgáló fontos projekt az akkumulátorok vonatkozásában

2020 folyamán 12 tagállam és a Bizottság megbeszéléseket folytatott az akkumulátorok értékláncával kapcsolatos, a közös európai érdeket szolgáló második fontos projektről. Ausztria, Belgium, Finnország, Franciaország, Görögország, Horvátország, Lengyelország, Németország, Olaszország, Spanyolország, Svédország és Szlovákia 2020 decemberében együttesen jelentette be az e-mobilitásra és az energiatárolásra szolgáló akkumulátorokra vonatkozó, közös európai érdeket szolgáló második fontos projektet. Az „Európai akkumulátorinnováció” elnevezésű projekt az akkumulátor-értékláncon belüli kutatást és innovációt fogja támogatni. A tizenkét tagállam az elkövetkező években legfeljebb 2,9 milliárd EUR összegű finanszírozást biztosít majd. Az állami finanszírozás várhatóan további 9 milliárd EUR összegű magánberuházást fog felszabadítani. A projekt az akkumulátor-értékláncra vonatkozó közös európai érdeket szolgáló első fontos projektet egészíti majd ki, amelyet a Bizottság 2019 decemberében hagyott jóvá. A projekt összhangban áll azokkal a bizottsági szakpolitikákkal, amelyek a környezeti szempontból káros fosszilis tüzelőanyagok használatáról az alternatív tüzelőanyag-technológiákra történő áttérést, valamint az uniós gazdaságnak az európai zöld megállapodás és a digitális stratégia keretében történő kettős áttérését érintik¹¹⁵. 2021 januárjában a Bizottság határozatot fogadott el ennek a közös európai érdeket szolgáló fontos projektnek az engedélyezéséről¹¹⁶.

2020 folyamán folytatódtak a megbeszélések a Bizottság, a tagállamok és az ágazati szereplők között a hidrogéntechnológiák, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású ágazatokban használt mikroelektronika és az akkumulátorok területén potenciálisan megvalósuló, közös európai érdeket szolgáló új fontos projektekről.

5.2. Az antitröszt szabályok érvényesítése és az összefonódások ellenőrzése segíti a zöld átállást

Az antitröszt szabályok érvényesítése nemcsak a vállalkozások olyan magatartására irányulhat, amely potenciálisan a tiszta technológiák fejlesztése terén zajló verseny korlátozására irányul, hanem egyúttal vissza is tarthatja a szereplőket az olyan magatartástól, amelynek célja alapvető infrastruktúrákhoz való hozzáférés kizárása vagy a körforgásos gazdasághoz és az európai zöld megállapodás célkitűzéseikhez szükséges erőforrások szabad áramlásához való hozzáférés kizárása.

A Bizottság 2020-ban folytatta a BMW, a Daimler és a VW (Volkswagen, Audi és Porsche) ellen a kibocsátástisztítási technológiákkal kapcsolatos versenykorlátozás gyanúja miatt indított vizsgálatot¹¹⁷.

¹¹⁵ A Bizottság közleménye – Európa digitális jövőjének megtervezése (2020. február 19.). Lásd:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf

¹¹⁶ Állami támogatás: A Bizottság jóváhagyja, hogy tizenkét tagállam 2,9 milliárd EUR összegű állami támogatást nyújtson a teljes akkumulátor-értékláncot érintő második páneurópai kutatási és innovációs projekthez (a Bizottság 2021. január 26-i sajtóközleménye). Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_226. A határozat betekinthező változata az SA.55855 (Ausztria), SA.55840 (Belgium), SA.55846 (Finnország), SA.55858 (Franciaország), SA.56665 (Görögország), SA.55844 (Horvátország), SA.55859 (Lengyelország), SA.55831 (Németország), SA.55813 (Olaszország), SA.55896 (Spanyolország), SA.55854 (Svédország) és SA.55819 (Szlovákia) ügyszámok alatt lesz hozzáférhető a versenypolitikai honlapon, az állami támogatások nyilvántartásában. Lásd: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/

¹¹⁷ AT.40178. számú, Gépkocsik károsanyag-kibocsátása ügy (a Bizottság 2019. április 5-i kifogásközlése), lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_2008

Az antitröszt szabályok érvényesítésére irányuló intézkedések szintén szerepet játszhatnak az európai zöld megállapodásnak a versenyképes és vonzó vasúti személyszállítási ágazat kialakításával kapcsolatos célkitűzésének támogatásában. Ezen a területen a Bizottság folytatta a folyamatban lévő vizsgálatokat¹¹⁸. A cseh vasúti társaságot érintő ügyben a České dráhy (ČD) inkumbens vasúti szolgáltatóval kapcsolatban felmerült a gyanú, hogy a cseh vasúthálózat gerincét képező Prága–Ostrava vasútvonalon kizorító árazást alkalmaz. 2020 októberében a Bizottság kifogásközlést küldött a České dráhy részére¹¹⁹.

6. Emberközpontú gazdaság – Az uniós versenypolitika hozzájárulása a mélyebb és méltányosabb gazdasági és monetáris unióhoz

A szociális piacgazdaság az EU alapja, amelyet az uniós versenypolitika támaszt alá. Az egyének és a vállalkozások akkor virágoznak, amikor a gazdaság központjában ők állnak. A Bizottság ezt a kiemelt bizottsági célt 2020-ban azzal támogatta, hogy az európai szemeszter, a tőkepiaci unió, a bankunió és az eredményes adózás összefüggésében a versenybarát, egyenlő versenyfeltételeket és a digitális narratívát hangsúlyozta a helyreállítási csomag végrehajtását célzó fellépések keretein belül¹²⁰.

6.1. A bankszektor fenntarthatóságának biztosítása

2020-ban nem voltak újabb egyedi esetek, ahol a pénzügyi intézmények részesültek volna állami támogatásban. Mindazonáltal a Bizottság engedélyezte olyan, már meglévő rendszerek meghosszabbítását, amelyek keretében a tagállamok konkrét esetben szükség esetén segítséget nyújthatnak a bajba jutott nagyon kis méretű pénzügyi intézmények vagy hitelszövetkezetek piacról való rendezett kilépéséhez. A Bizottság Lengyelországban, Olaszországban és Írországban hagyott jóvá ilyen programokat¹²¹. A Bizottság jóváhagyott továbbá olyan likviditástámogatási rendszereket, amelyeket átmeneti likviditási problémákkal

¹¹⁸ A Bizottság folytatja az antitrösztvizsgálatokat, többek között a cseh vasúthálózat gerincét képező Prága–Ostrava személyszállítási vasútvonalon alkalmazott felfaló árazás gyanúja ügyében is.

¹¹⁹ AT.40156. számú, Cseh vasúti szolgáltató ügy. A Bizottság kifogásközlést küldött a České dráhy részére az állítólagos felfaló árazás miatt. Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2017

¹²⁰ A Bizottság közleménye: A Bizottság kiigazított éves munkaprogramjában (COM(2020) 440 final, 1. és 2. melléklet, 2020. május 27.) szereplő, az adókikerülés elleni fellépést és az adózás egyszerűbbé és könnyebbé tételét célzó cselekvési terv (2020 második negyedéve).

¹²¹ SA.58389. számú – A szövetkezeti bankokra és a kiskereskedelmi bankokra vonatkozó szanálási program ötödik meghosszabbítása – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. október 29-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58389; SA.56635. számú – A hitelszövetkezetek rendezett kilépését szolgáló program tizedik meghosszabbítása – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. június 8-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_56635; SA.57053. számú – A Hitelszövetkezet szerkezetátalakítási és stabilizációs programjának 11. meghosszabbítása – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. május 8-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57053; SA.58819. számú – A hitelszövetkezetek szerkezetátalakítási és stabilizációs programjának 12. meghosszabbítása – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. október 30-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58819; SA.57378. számú – A 2020–2021-es időszakra vonatkozó hitelszövetkezeti szanálási rendszer 16. meghosszabbítása – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. június 12-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57378; SA.57516. számú – A kis bankokra szabályos felszámolását célzó olaszországi program – állami támogatás ügy. Lásd: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3

küzdő életképes bankok vehetnek igénybe Görögországban és Olaszországban, amennyiben erre az adott konkrét esetben szükség van¹²².

A tagállamok továbbra is támogatták fejlesztési bankok létrehozását vagy bővítését. Az állami támogatások szempontjából az államilag finanszírozott fejlesztési bankok működhetnek jól meghatározott, a piaci hiányosságokat kezelő feladatkörben, feltéve, hogy nem szorítják ki a kereskedelmi pénzügyi intézményeket. 2020-ban a Bizottság jóváhagyta az Invest International, egy új hollandiai fejlesztésfinanszírozási intézmény finanszírozását¹²³. A Bizottság a Skót Nemzeti Beruházási Bank létrehozásának finanszírozását is engedélyezte¹²⁴. Végezetül pedig jóváhagyta egy új portugál nemzeti fejlesztési bank, a Banco Português de Fomento létrehozását¹²⁵. 2020-ban továbbra is érvényben voltak támogatást nem tartalmazó programok Olaszországban (GACS) és Görögországban (Hercules). Ezeket azzal a céllal vezették be, hogy kezeljék a nemteljesítő hitelek magas szintjének örökölt problémáját. Ezek a programok azt mutatják meg, hogy a tagállamok hogyan segíthetik a bankokat mérlegeik konszolidálásában anélkül, hogy támogatást nyújtanának vagy torzítsanak a versenyt.

6.2. *Intézkedések a szelektív adókedvezmények ellen*

Az adócsalás és az adókikerülés elleni küzdelem kiemelt helyen szerepel a Bizottság napirendjén. A Bizottság 2020-ban tovább vizsgálta a Hollandia által az Inter IKEA, a Starbucks és a Nike számára nyújtott állítólagos állami támogatást, a Luxemburg által a Huhtamäki részére nyújtott állítólagos támogatást, valamint a Belgium által a belga többletnyereség-rendszer 39 kedvezményezettjének nyújtott állítólagos támogatást.

2020 júliusában a Törvényszék megsemmisítette a Bizottság 2016. évi határozatát, amelyben a Bizottság megállapította, hogy az *Apple* javára hozott két írországi adómegállapítási határozat összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül. A Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság nem bizonyította jogilag megkövetelt módon, hogy az *Apple* szelektív gazdasági előnyben részesült¹²⁶. A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy a szóban forgó adómegállapítási határozatok az ír adóhatóságok által gyakorolt diszkrecionális jogkör következményei. A Törvényszék továbbá úgy ítélte meg,

¹²² SA.57262. sz. ügy – A bankok számára elérhető görögországi állami garanciarendszer meghosszabbítása, 2020. június 1. és 2020. november 30. között (a 3723/2008. számú törvény 2. cikke) – a Bizottság 2020. június 16-i határozata. Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57262; SA.57515. számú – Covid19: Az olaszországi bankok számára elérhető likviditási támogatási program – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. november 10-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57515

¹²³ SA.55465. számú – Invest International – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. május 29-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_55465

¹²⁴ SA.54780. számú – Skót Nemzeti Beruházási Bank – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. november 5-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54780

¹²⁵ SA.55719. számú – Banco Português de Fomento – állami támogatás ügy (a Bizottság 2020. augusztus 4-i határozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_55719

¹²⁶ T- 778/16. számú és T- 892/16. számú, Állami támogatások – Írország által nyújtott állami támogatás – A támogatást a belső piaccal összeegyeztethetetlennek és jogellenesnek nyilvánító és a visszatérítettségét elrendelő határozat – Feltételes adómegállapítások (tax rulings) – Szelektív adókedvezmények – A szokásos piaci ár elve ügy (a 2020. július 15-i ítéletek). Lásd:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=228621&doclang=hu>

hogy a Bizottságnak nem sikerült bizonyítania a szóban forgó adómegállapítási határozatok olyan módszertani hibáit, amelyek az Apple írországi adóköteles nyereségének csökkenéséhez vezettek volna. Az ítélet ellen a Bizottság a Bíróságon fellebbezett¹²⁷.

7. Közös erővel az európai és a globális versenykultúra előmozdításáért

7.1. Együttműködés a nemzeti versenyhatóságokkal az Európai Versenyhatóságok Hálózatában

2020-ban a Bizottság és az összes uniós tagállam nemzeti versenyhatóságai folytatták az együttműködést, és az Európai Versenyhatóságok Hálózatán (ECN) keresztül továbbra is biztosították az EUMSZ 101. és 102. cikkének koherens alkalmazását¹²⁸. Az ECN célkitűzése egy olyan jogi keretrendszer létrehozása, amelynek segítségével hatékonyan érvényesíthető az uniós versenyjog azokkal a vállalatokkal szemben, amelyek a versenyt korlátozó határokon átnyúló üzleti gyakorlatot folytatnak.

2020-ban 139 új vizsgálatot indítottak a hálózaton belül, és 97 tervezett határozatot nyújtottak be. A számok tartalmazzák a Bizottság általi vizsgálatokat és határozatokat is. Az 1/2003/EK rendeletben meghatározott együttműködési mechanizmusokon kívül az ECN egyéb együttműködési munkafolyamatai is elősegítik az uniós versenyszabályok következetes érvényre juttatását. A hálózat rendszeres találkozókon vitatta meg a korai szakaszban lévő ügyeket, a szakpolitikai kérdéseket, valamint a stratégiai fontosságú témákat. 2020-ban horizontális munkacsoportok és ágazatspecifikus alcsoportok keretében 24 megbeszélésre került sor, amelyeken az EU versenyhatóságainak tisztviselői ismerték meg egymás véleményét. A fenti 2.2. pontban leírtak mellett az ECN együttes nyilatkozatot adott ki az antitrösztsszabályoknak a Covid19-válság idején történő alkalmazásáról, és szorosan együttműködött a Covid19-cel kapcsolatos versenyjogi kérdésekben.

A Bizottság 2020-ban nyomon követte és segítette a tagállamokat az ECN+ irányelvnek a nemzeti jogba való átültetésében, amelynek céljátuma 2021. február 4. volt¹²⁹. Az irányelv biztosítja, hogy az azonos jogszabályi rendelkezések – az uniós antitrösztsszabályok – alkalmazása esetén a nemzeti versenyhatóságok rendelkeznek az érvényesítés hatékony eszközeivel, valamint az EUMSZ 101. és 102. cikkében előírt rendelkezéseket megszegő vállalatok azonosításához és szankcionálásához szükséges forrásokkal. Biztosítja azt is, hogy döntéseiket teljesen függetlenül, a tények és a jog alapján hozzassák meg.

¹²⁷ Margrethe Vestager ügyvezető alelnök nyilatkozata a Bizottság azon döntéséről, hogy fellebbezést nyújt be a Törvényszéknek az Apple adóval kapcsolatos írországi állami támogatási ügyben hozott ítélete ellen (a Bizottság 2020. szeptember 25-i nyilatkozata). Lásd:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_20_1746

¹²⁸ Bizottsági közlemény a Versenyhatóságok Hálózatán belül történő együttműködésről, HL C 101., 2004.4.27., 43. o. és HL C 374., 2016.10.13., 10. o. Lásd:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52004XC0427%2802%29>

¹²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1 irányelve (2018. december 11.) a tagállami versenyhatóságok helyzetének a hatékonyabb jogérvényesítés céljából történő megerősítéséről és a belső piac megfelelő működésének biztosításáról (HL L 11., 2019.1.14., 3. o.).

7.2. Új szakpolitikai kezdeményezés a Bizottság eszköztárának globális összefüggésben történő megerősítésére

Európa gazdasága nyitott és szorosan kapcsolódik a világ többi részéhez. Ahhoz, hogy erős maradjon, az EU-nak megfelelő eszközökre van szüksége, amelyekkel tisztességes üzleti környezetet biztosíthat az egységes piacon. A tagállamok által nyújtott támogatásokra mindig is szigorú uniós állami támogatási szabályok vonatkoztak. A nem uniós kormányok által az EU-ban működő vállalatoknak nyújtott támogatások láthatólag egyre nagyobb hatást gyakorolnak az egységes piacon zajló versenyre, ám nem tartoznak az uniós állami támogatási szabályok hatálya alá.

Annak érdekében, hogy vitát indítson a szabályozási hézag kezelésére szolgáló új eszközökről, a Bizottság 2020 júniusában [fehér könyvet fogadott el a külföldi támogatásokról](#)¹³⁰. 2020 során széles körű konzultáció zajlott az érdekelt felekkel. A Bizottság 2021-ben jogalkotási javaslatot terjeszt elő a külföldi támogatások egyenlő versenyfeltételeinek biztosításáról.

A külföldi támogatások tekintetében az egyenlő versenyfeltételek biztosításáról szóló fehér könyv

A fehér könyv számos kiegészítő lehetőséget javasol a meglévő szabályozási hézag kezelésére:

Az **1. modul** egy általános piacellenőrzési eszköz létrehozását javasolja annak érdekében, hogy az összes olyan lehetséges piaci helyzetet felmérjék, amelyben külföldi támogatások torzulásokat okozhatnak az egységes piacon. A javasolt felügyeleti hatóság felléphetne minden olyan jelzés vagy információ alapján, amely szerint valamely, az EU-ban működő vállalkozás külföldi támogatásban részesül. A hatóság emellett a valószínűsíthető torzító hatás orvoslására intézkedéseket hozhatna (jogorvoslati intézkedések, illetve strukturális vagy magatartási jellegű jogorvoslatok). A felügyeleti hatóság úgy is vélekedhet, hogy a támogatott tevékenység vagy beruházás olyan pozitív hatást fejt ki, amely ellensúlyozza a torzítást, és ilyen esetben nem folytatná tovább a vizsgálatot (az „uniós érdek vizsgálata”).

A **2. modul célja** azt célozza, hogy a külföldi támogatások ne biztosítsanak tisztességtelen előnyt a kedvezményezetteknek, amikor uniós vállalkozásokat vásárolnak fel (szereznek bennük részesedést). A nem uniós kormány által nyújtott pénzügyi támogatásban részesülő vállalatoknak egy adott küszöbérték felett be kellene jelenteniük az uniós vállalatok felvásárlását az illetékes felügyeleti hatóságnak. A hatóságnak két lehetőség állna rendelkezésére: elfogadja a bejelentő fél azon kötelezettségvállalásait, amelyek hatékonyan orvosolják a torzulást, vagy megtiltja a felvásárlást.

A fehér könyv **3. modulja** olyan mechanizmust javasol, amelynek keretében a közbeszerzési eljárásokban részt vevő ajánlattevőknek be kell jelenteniük a nem uniós országoktól kapott pénzügyi hozzájárulásokat. Az illetékes hatóságok ezt követően értékelnék, hogy fennáll-e külföldi támogatás, és hogy torzítja-e a közbeszerzés odaítélését. Ha igen, akkor az ajánlattevőt kizárnák a közbeszerzési eljárásból.

¹³⁰ A külföldi támogatások tekintetében az egyenlő versenyfeltételek biztosításáról szóló fehér könyv, COM(2020) 253 final, 2020.6.17.

7.3. Többoldali és kétoldali együttműködés a világban

A világjárvány korlátai ellenére a Bizottság a versenypolitika területén továbbra is fenntartotta az aktív nemzetközi együttműködést¹³¹ mind a multilaterális, mind a kétoldali szinten.

Az EU szilárdan hisz az együttműködő és megreformált nemzetközi szervezetek – például a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) és más multilaterális szervezetek – erejében és értékében, amely garantálja azt, hogy e szervezetek megfelelően működnek napjaink világában is. A támogatási szabályok reformja az EU egyik fő prioritása a WTO kereskedelmi szabályainak korszerűsítése terén. Ennek érdekében az EU, az USA és Japán 2020 januárjában közös nyilatkozatban állapodott meg az ipari támogatásokra vonatkozó meglévő szabályok megerősítéséről¹³². A Bizottság 2020-ban is tevékenyen részt vett a versennyel foglalkozó nemzetközi szervek, például az OECD Versenyjogi Bizottsága, a Nemzetközi Versenyügyi Hálózat (ICN), a Világbank és az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferencia (UNCTAD) munkájában.

2020-ban az Európai Unió és az Egyesült Királyság közötti, kilépésről rendelkező megállapodás¹³³ volt alkalmazandó, beleértve az állami támogatásokra és a versenyjogi ügyekre vonatkozó rendelkezéseket is. A Bizottság iránymutatást adott ki a kilépésről rendelkező megállapodás versenyjogi ügyekben történő alkalmazásáról¹³⁴. 2020 decemberében lezárultak az EU–Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodásról folytatott tárgyalások¹³⁵. A megállapodás 2021. január 1-jétől ideiglenesen alkalmazandó. Olyan átfogó fejezeteket tartalmaz a versenyre és a támogatásokra vonatkozóan, amelyek biztosítják, hogy az EU és az Egyesült Királyság közötti verseny ne torzuljon az Egyesült Királyság EU-ból való kilépését követően.

2020 decemberében az EU és Kína elviekben lezárta az átfogó beruházási megállapodásra irányuló tárgyalásokat¹³⁶. Kína elkötelezte magát az uniós befektetők nagyobb mértékű piaci hozzáférése mellett, beleértve néhány fontos új piacnyitást is. Kötelezettséget vállalt arra is, hogy – többek között az állami tulajdonú vállalatokra vonatkozó szabályok, a támogatások átláthatósága és a kikényszerített technológiatranszfer elleni szabályok révén – tisztességes bánásmódot biztosít az uniós vállalatok számára, hogy azok egyenlőbb versenyfeltételek mellett versenyezzenek Kínában.

A szabadkereskedelmi megállapodásokról szóló tárgyalások során a Bizottság arra törekszik, hogy átfogó fejezeteket szenteljen a versenypolitikának és az állami támogatások

¹³¹ Lásd a megbízólevelet: https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/default/files/cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-margrethe-vestager_2019_en.pdf

¹³² A Japán, az Egyesült Államok és az Európai Unió kereskedelmi minisztereinek háromoldali találkozásán elfogadott együttes nyilatkozat (2020. január 14.). Lásd: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/january/tradoc_158567.pdf

¹³³ Megállapodás a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről (HL L 29., 2020.1.31., 7. o.).

¹³⁴ Közlemény az érdekelt felek részére – Az Egyesült Királyság kilépése és az uniós versenyjogi szabályok (a Bizottság 2020. december 2-i közleménye). Lásd: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/brexit_files/info_site-eu-competition-law_en_0.pdf

¹³⁵ Kereskedelmi és együttműködési megállapodás egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága között (HL L 444., 2020.12.31., 14. o.). Lásd: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:2020A1231\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:2020A1231(01)&from=EN)

¹³⁶ EU–Kína átfogó beruházási megállapodás – Elvi megállapodás (2020. december 30.), lásd: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/december/tradoc_159242.pdf

ellenőrzésének. A Bizottság 2020-ban folytatta a szabadkereskedelmi megállapodásra irányuló tárgyalásokat Ausztráliával, Azerbajdzsánnal, Chilével, Indonéziával, Új-Zélanddal és Üzbegisztánnal.

A Bizottság 2020-ban folytatta a versenypolitika és a végrehajtás terén folytatott technikai együttműködését az EU fő kereskedelmi partnereivel. Emellett továbbra is segítette az uniós tagjelölt országokat és potenciális tagjelölteket abban, hogy teljesíteni tudják a jövőbeli uniós csatlakozáshoz szükséges versenypolitikai követelményeket.

7.4. Rendszeres és építő jellegű intézményközi párbeszéd folytatása

Az Európai Parlament, a Tanács, a Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága – az európai polgárokkal és érdekelt felekkel szembeni kötelezettségeikkel összhangban – kulcsfontosságú partnerként vesznek részt a versenypolitikáról folytatott párbeszédben. Ez a párbeszéd 2020 folyamán a korszerű kommunikációs eszközöknek köszönhetően a világjárvány ellenére is sikeresen folytatódott.

A 2018. évi versenypolitikai jelentésről szóló, 2020. június 18-i európai parlamenti állásfoglalásra (előadó: Yon-Courtin [Renew/FR]) reagálva a Bizottság 2020 szeptemberében kiemelte többek között a külföldi támogatásokról szóló fehér könyv elfogadását, az összefonódás-bejelentési rendszer használatának az EU joghatósága alá jelenleg nem tartozó ügyletekre való kiterjesztését, valamint azt, hogy a digitális platformok tekintetében a versenyszabályokat folyamatosan és szigorúan érvényesítő átfogó szakpolitikai válasza van szükség, ideértve a digitális platformok esetleges előzetes szabályozását is. 2020-ban Vestager ügyvezető alelnök több alkalommal is felszólalt a többi intézményben, többek között a Parlamentben, a Tanácsban és a Gazdasági és Szociális Bizottságban.